Τὸ φύλλον Δραχμὲς 2 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2½ πέννες

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Κυκλοφορεῖται ἀπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ μόνον παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθῶς κατάλληλον εἰς τὴν χάριν ἡμῶν ἀνατροφῆς καὶ ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΤΗΝ ΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἔνησία δραχμ. 75. Ἐξάμηνος δρ. 40. Τρίμηνος δρ. 22.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια δεκατέσσαρα. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4. — Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἐξάμηνος καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΟ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ – ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἄλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ὁδὸς Μεγαλίδου ἀριθ. 38, κατὰ τὸ Βικτώριον

Περίοδος Β'.—Τόμος 32ος | Ἐν Ἀθήναις, 7 Νοεμβρίου 1925 | Ἔτος 47ον—Ἀριθ. 49

ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ΤΟ ΔΕΛΦΙΝΑΚΙ

[Μυθιστόρημα τοῦ Δοχαγοῦ DANRIT*]*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'. (Συνέχεια)

Ὁ στρατηγὸς Νεγκριὲ τ' ἄκουσε καὶ πλησίασε. Ἦταν κατάχλωμος.

— Σιωπή! φώναξε.

Ἡ φωνή του εἶχε μιὰ παράξενη τρεμούλα. Παρευθὺς ἔγινε σιωπὴ κι' οἱ ἄνδρες ἀνορθώθησαν καὶ τὸν ἀτένισαν μὲ σεβασμό.

Μύγα νὰ πετοῦσε, θ' ἀκουγόταν.

— Στρατιῶτες! ἐξακολούθησε ὁ στρατηγός, ἡ φωνὴ τῶν ἀνωτέρων σας πρέπει νἄναι ἐδῶ ὁ μόνος ὁδηγός σας! Σὲ τέτοιες ὧρες χρωστᾶτε νὰ δείχνετε τὴν πειθαρχία σας, γιὰ νὰ μὴν πηγαίνει χαμένη κι' ἡ ἀνδρεία... Ἐμπρός! Ἡ ταξιαρχία πρέπει νὰ γυρίσῃ στὸ Ντίγκ-Ντάγκ!

Οἱ στρατιῶτες ἀμίλητοι ἄρχισαν νὰ βαδίζουν σταθερά, μὲ τόση συγκίνηση κι' ὑποταγή, ὥστε κρατοῦσαν τὰ σπαθιά τους καὶ τὰ παγούρια τους, γιὰ νὰ μὴν κάνουν κρότο.

Τὴν ἄλλη μέρα, ὁ στρατὸς ἦταν στὸ Λάγκ-Σὸν καὶ μὲ τὶς ἐνισχύσεις ποὺ εἶχαν φτάσει, ἡ δύναμή του ἔφτασε σὲ τρεῖς χιλιάδες ἄνδρες. Ἐπωφελήθηκαν ἀπ' τὴν ἡσυχία τῆς 26, γιὰ νὰ στείλουν ὅλους τοὺς τραυματίες στὸ Τσού, καὶ στὶς 27 τὸ στράτευμα ἀνασχηματίστηκε.

Στὶς 28, οἱ Κινέζοι χτύπησαν πάλι. Ἡ παράταξή τους εἶχε σχῆμα Λ, μὰ ὄχι ἀνάποδα, μὲ τὴν αἰχμὴ ἐμπρός, ἀλλὰ μὲ τοὺς δύο κλάδους ἀνοιχτοὺς πρὸς τὸ Λάγκ-Σόν, γιὰ νὰ τὸ περάσουν καὶ νὰ κλείσουν ὕστερα ἀπὸ πίσω του.

Ὅλη τὴν ἡμέρα, οἱ Γάλλοι κράτησαν ἄμυνα πρώτης γραμμῆς. Χιλιάδες Κινέζοι θερίστηκαν ἀπ' τὰ μυδραλλιοβόλα κι' ἡ μέρα αὐτὴ φαινόταν πὼς θ' ἀποζημίωνε τοὺς Γάλλους γιὰ τὴν καταστροφὴ τῆς 24, ὅταν, στὶς τρεῖς τ' ἀπόγεμα, ὁ στρατηγὸς Νεγκριέ, ποὺ δὲ συνείθιζε νὰ φυλάγεται ὅσο ἔπρεπε, πληγώθηκε ἀπὸ μιὰ σφαῖρα στὸ στῆθος.

Εὐτυχῶς ἡ πληγὴ δὲν ἦταν σοβαρή. Ἡ σφαῖρα χτύπησ' ἕνα πέτσινο σημειωματάριο κι' ἔχασε τὴ δύναμή της. Μὰ ὁ στρατηγὸς ἦταν ἡ μόνη ἠθικὴ ἐνίσχυση τοῦ στρατοῦ καί, πληγωμένος ἀκόμα, διατήρησε τὴν ἀρχηγία.

Ἀφοῦ κενώθηκε τὸ Λάγκ-Σόν, ἡ ταξιαρχία ὑποχωροῦσε διαδοχικὰ πρὸς τὸ Θὰν-Μοΐ, τὸ Ντὸγκ-Σοὺ καὶ πρὸς τὸ Τσοὺ καὶ τὸ Κέπ.

Ἐκεῖ τὴν ἀπάντησαν οἱ στρατηγοὶ Μπριὲρ-Ντελίλ καὶ Γκαβανινέλλι, ποὺ τοὺς ἀκουλουθοῦσαν οἱ ἐπικουρίες μὲ πορεῖες βιαστικές.

Ὁ Κουτυριὲ εἶχε ἀκολουθήσει τὸ τάγμα ὅπου ἀνῆκε ὁ Γιώργος Καρδινιάκ. Οἱ ἀξιωματικοὶ ἄρχισαν νὰ τὸν στραβοκοιτάζουν, νομίζοντας πὼς εἶχαν νὰ κάνουν μὲ δεύτερο Μπόλβιτς, ποὺ τώρα πιὰ ἤξεραν ὅλοι τὴν ἱστορία του. Μὰ ὁ Γιώργος τὸ ἴδιο βράδυ τὸν παρουσίασε στοὺς συναδέλφους του καὶ στοὺς ἀρχηγούς του κι' ὁ ζωγράφος μὲ τὸ κέφι του, τὴν εἰλικρίνειά του καὶ τὸ ταλέντο του, ἀπόκτησε ἀμέσως τὴ γενικὴ συμπάθεια.

Ὄχι μόνο δὲν εἶχε πιὰ ν' ἀσχοληθεῖ μὲ τὴν κουζίνα του, ἀλλὰ καὶ τὸν κάλεσαν ἀμέσως στὸ συσσίτιο τοῦ λόχου κι' ἑτοιμαζόταν νὰ κάμει πολεμικὰ σκίτσα, ὅταν ξαφνικὰ ἦρθε μιὰ εἴδηση τόσο ἀπροσδόκητη, ὅσο κι' ἡ ὑποχώρηση τοῦ Λάγκ-Σόν.

Εἶχε κλείσει εἰρήνη μὲ τὴν Κίνα!

Ἡ Κίνα δήλωσε ξαφνικὰ ὅτι δεχόταν τώρα νὰ ἐφαρμόσει τὴν περίφημη συνθήκη τοῦ Τιὲν Τσίν, ποὺ τὴν εἶχε παραδιάσει προδοτικὰ στὸ Μπὰκ-Λέ.

«Ὁ στρατηγὸς πολεμοῦσε μὲ τὸ τουφέκι...» (Σελ. 379, στ. γ')

Μὰ κανεὶς δὲν πίστεψε αὐτὴ τὴν εἴδηση, ποὺ ὡστόσο ἦταν ἐπίσημη ἀπ' τὸ Παρίσι.

— Φαίνεται πὼς τὸ Τσοὺγκ-Λὶ-Γιαμὲν[1] δὲν ἔμαθε τὰ γεγονότα τοῦ Λάγκ-Σόν, εἶπε ὁ λοχαγὸς Μπός, τὸ βράδυ, στὸ συσσίτιο. Ὅταν τὰ μάθει, θὰ διακόψει τὶς διαπραγματεύσεις καὶ θὰ ξαναρχίσει τὶς ἐχθροπραξίες. Οἱ Κινέζοι ξέρουν τὴ δουλειά τους: κάθε συνθήκη, ποὺ τοὺς στενοχωρεῖ, τὴν σχίζουν σὰν κουρελόχαρτο. Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ ἑτοιμαστοῦμε.

Ἑτοιμάστηκαν, αὐτὴ εἶν' ἡ ἀλήθεια. Κι' ὅμως ἡ εἰρήνη εἶχε ὑπογραφεῖ πραγμάτικα. Ἡ Κίνα εἶχε μάθει τὶς παροδικὲς ἐπιτυχίες της. Μὰ ἔκρινε σωστὸ νὰ μὴν ἐξακολουθήσει ἕναν ἄσκοπο πόλεμο. Τὰ ταμεῖα της εἶχαν ἀδειάσει κι' ἤξερε καλὰ πὼς ἡ Γαλλία, γιὰ νὰ ἐκδικηθεῖ γιὰ τὴν παρασπονδία της, θὰ ἐφάρμοζε τὰ σχέδια τοῦ ναυάρχου Κουρμπέ: θὰ τὴν χτυποῦσε στὴν καρδιά, δηλαδὴ στὰ περίχωρα τοῦ Πεκίνου.

Ὅταν βεβαιώθηκαν πὼς εἶχε κλείσει ἡ εἰρήνη, ποιός, νομίζετε, ἔμεινε πάλι δυσαρεστημένος;

Ὁ Παῦλος Κουτυριέ.

Εἶχε ὀνειρευτῆ νὰ συνθέσει ἕναν τεράστιο πίνακα. Κινέζικα στρατεύματα θὰ γέμιζαν τὸ τοπεῖο μὲ ἄφθονα δόρατα καὶ πολύχρωμες σημαῖες. Θἄφευγαν νικημένα πρὸς τὴν πόλη τῆς Κίνας καὶ θ' ἀκολουθοῦσαν οἱ μανταρῖνοι μὲ τὰ κίτρινα μεταξωτὰ φορέματά τους. Οἱ νικητὲς δὲν θὰ φαινόταν πουθενὰ μέσα στὸν πίνακα. Μόνο οἱ ὀβίδες, ποὺ θἄσκαζαν πάνω ἀπ' τὰ κεφάλια τῶν νικημένων, θὰ φανέρωναν τὴν ὕπαρξή τους. Ὁ Παῦλος ἔλεγε νὰ βάλει κι' ἕνα κεφάλι πεζοναύτη σὲ μιὰ γωνία, μὰ δίσταζε. Πέσο πρωτότυπο θἄταν αὐτὸ τὸ ταμπλώ, ὅπου θὰ φαινόνταν μόνο οἱ νικημένοι κι' οἱ νικητὲς θὰ μαντεύονταν μονάχα μὲ τὴ φαντασία! Θἄταν «εὕρημα» μιὰ φορά!

— Κι' ὅμως ἐγὼ ξέρω κάτι καλύτερο ἀπ' αὐτό, εἶπε ὁ Γιώργος, ὅταν ὁ φίλος του τοῦ ἀνακοίνωσε τὶς ἐμπνεύσεις του.

— Ἀλήθεια;

— Ναί, ξέρω ἕναν πίνακα, ὅπου ὁ ζωγράφος ἔβαλε περισσότερη φαντασία ἀπὸ σένα: Εἶναι ἡ καταδίωξη τῶν Ἑβραίων ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους, στὴν Ἐρυθρὰ θάλασσα.

— Λοιπόν;

— Λοιπόν, ὁ ζωγράφος διάλεξε τὴ στιγμὴ ποὺ οἱ Ἑβραῖοι ἔχουν περάσει, μὰ οἱ Αἰγύπτιοι δὲν ἔχουν φτάσει ἀκόμα. Κι' ἔτσι δὲν βλέπει κανεὶς τίποτα.

— Οὔτε τὴ θάλασσα;

— Οὔτε—ἀφοῦ ἡ θάλασσα ἀποσύρθηκε σ' ἕνα νεῦμα τοῦ Μωϋσῆ.

— Ἔλα τώρα, μὲ κοροϊδεύεις, εἶπε γελώντας ὁ Παῦλος. Παραδέξου ὅμως ὅτι χάνω μιὰ ἀσύγκριτη εὐκαιρία. Ἕνας πίνακας, ποὺ τὸ σχέδιό του θὰ τἔπερνα μέσα στὴ μάχη, δὲν μποροῦσε παρὰ νὰ ἀγοραστῆ ἀπ' τὸ Κράτος, νὰ ἐκτεθῆ στὸ Ὑπουργεῖο τῶν Στρατιωτικῶν. Τί δόξα!

— Τί νὰ γίνει τώρα, μιὰ κι' ἡ τύχη δὲ θέλησε νὰ πραγματοποιήσει τὰ ὄνειρά σου... Σὲ δεκαπέντε μέρες φεύγουμε γιὰ τὴ Γαλλία.

— Διάβολε! Ἄλλο ποὺ δὲ θέλεις ἐσύ! Πῆρες ὡς «σημεῖο κατευθύνσεως» δυὸ γαλανὰ μάτια, καὶ δὲ δίνεις λεφτὸ ἂν ὁ ἄλλος χάνει τόσα ὄνειρα, τόσες ἐλπίδες.

Κι' εἶχε δίκιο ὁ Κουτυριέ. Ὁ Γιώργος ἔννοιωθε δυνατὴ κι' ἀνίκητη νοσταλγία κι' ἂν μάθαινε ξαφνικὰ πὼς οἱ Κινέζοι πῆραν πάλι τὰ ὅπλα, θὰ τοὺς ἔστελνε στὸ διάβολο αὐτὴ τὴ φορά.

Καιρὸς γιὰ κάθε πρᾶγμα, καθὼς λέει τὸ ρητό. Ὁ Γιώργος ταξίδευε καὶ πολεμοῦσε πέντε χρόνια στὶς ἀποικίες, δίχως διακοπή. Εἶχε τώρα τὸ δικαίωμα νὰ σκεφθῆ καὶ τὴ δική του εὐτυχία καὶ νὰ τὴν πιάσει τὴ στιγμὴ ποὺ τοῦ τὴν πρόσφερε ἡ τύχη.

Μὰ καὶ τὸν Παῦλο δὲν τὸν ξέχασε ἡ τύχη. Δὲν τοῦδωσε βέβαια εὐκαιρία νὰ ζωγραφίσει μάχες ἐκ τοῦ φυσικοῦ —ὁ πόλεμος τοῦ Τογκίνου εἶχε τελειώσει πιὰ ἐριστικά,—μὰ τοῦ πρόσφερε τὸ πιὸ συγκινητικὸ θέμα ποὺ μποροῦσε νὰ ὀνειροπολήσει γιὰ ἕναν πίνακά του.

Θὰ ἰδῆτε ποιό.

Ὄχι δεκαπέντε μέρες, ἀλλὰ δυὸ μῆνες χρειάστηκε νὰ περάσουν ἀπ' τὴν ὑπογραφὴ τῆς εἰρήνης, γιὰ νὰ ἐγκριθῆ ἡ ἄδεια τοῦ Γιώργου. Γιατὶ ὁ στρατηγὸς Μπριὲ-Ντελὶ φοβόταν πάντα τὶς ἀπιστίες τῶν Κινέζων καὶ δὲν ἔδινε ἄδειες, πρὶν ἔρθει ὁ νέος στρατηγὸς μὲ τὶς ἐπικουρίες.

Ὁ Πιπίνος ἦταν πιὸ τυχερός. Πῆρε τὴν ἄδειά του σὲ δεκαπέντε μέρες, γιατὶ στὸ μεταξὺ εἶχε ἀρρωστήσει καὶ τὴν πῆρε γι' ἀνάρρωση.

Ὁ στρατηγὸς Κουρσὺ εἶχε ὀνομασθῆ ἀρχηγὸς τοῦ σώματος ἐκστρατείας. Ἔφτασε στὸ Χανοὶ στὶς 3 Ἰουνίου, μαζὶ μὲ τὸν ἐπιτελάρχη του, τὸ στρατηγὸ Βαρνὲ καὶ τὸ στρατηγὸ Ζακόν, ἀρχηγὸ τοῦ πυροβολικοῦ τοῦ Τογκίνου.

Σὲ ὀχτὼ μέρες, στὶς 11 Ἰουνίου, πέθανε ὁ ναύαρχος Κουρμπέ.

Ὁ γενναῖος ναυτικός, ποὺ ἔδωσε τὰ πιὸ φοβερὰ χτυπήματα στοὺς Κινέζους καὶ ποὺ τὸν λάτρευε κι' ὁ τελευταῖος τοῦ ναύτης, εἶχε πεθάνει μέσα στὴ ναυαρχίδα του, ποὺ τόσο τὴν εἶχε δοξάσει. Τὴν ἡμέρα ποὺ πέθανε, στὶς πέντε, ἔδινε ἀκόμα διαταγές. Στὶς ἑνιὰ ξεψυχοῦσε μέσα στὴν καμπίνα του, περιστοιχισμένος ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικούς του, καὶ τὴν ἴδια στιγμὴ ποὺ τὰ πλοῖα κρεμοῦσαν πένθιμα τὴ σημαία τους, μιὰ ἀνέκφραστη λύπη σκέπαζε ὅλες τὶς ψυχές.

Τὰ πληρώματα ζήτησαν νὰ παρελάσουν ἐμπρὸς στὸν ἀρχηγό τους, γιὰ ν' ἀντικρύσουν στερνὴ φορὰ τὸ πρόσωπό του. Ἡ ἄδεια αὐτὴ δόθηκε, ὅταν τὸ σῶμα τοῦ ναυάρχου βαλσαμώθηκε καὶ ξαπλώθηκε στὸ στρατιωτικό του κρεββάτι.

Κι' ὅλοι οἱ γενναῖοι αὐτοὶ ναυτικοί, ποὺ εἶχαν ἀντιμετωπίσει τόσες φορὲς ἄφοβα τὸ θάνατο, ἔκλαψαν τώρα σὰ μικρὰ παιδιά. «Δὲν ἄκουγε κανεὶς παρὰ μόνο λυγμούς, δὲν ἔβλεπε παρὰ μόνο δάκρυα κι' ἡ ναυαρχίδα ἦταν σὰν ἕνα τεράστιο φέρετρο, ποὺ γύρω του ὅλοι μιλοῦσαν ἠλαδικὰ καὶ χαμηλόφωνα» ἔγραφ' ἕνας ἀξιωματικὸς σὲ μιὰ διήγησή του.

Ἡ Κυβέρνηση ἀποφάσισε νὰ μεταφέρει τὸ λείψανο τοῦ ναυάρχου στὴ Γαλλία, μὲ δημοσία δαπάνη, μέσα στὸ πλοῖο ποὺ εἶχε κρατήσει ψηλὰ τὸ σῆμα του τόσους μῆνες.

Τὸ θωρηκτὸ ἔφυγε ἀπ' τὸ Σαγκαὶ γιὰ τὸ Τουλόν.

Ὕστερ' ἀπὸ λίγες μέρες, οἱ φίλοι μας ἐπιβιβάζόνταν στὸ «Τὰρν» γιὰ τὴ Γαλλία: Ὁ Γιώργος, ποὺ ἡ ἄδειά του εἶχ' ἐπὶ τέλους ἐγκριθῆ, ὁ Παῦλος μὲ τὸ λεύκωμά του γεμᾶτο ἀνατολίτικα σκίτσα, καὶ τέλος ὁ Πιπίνος, ποὺ αὐτὸς γύριζε ὁριστικὰ στὴν πατρίδα του. Τὸ «Τὰρν» ἔξω ἀπ' τοὺς ἀδειοὺχους εἶχε καὶ ἀρκετοὺς τραυματίες, γιὰ τὴ Μασσαλία.

Περιττὸ νὰ προσθέσω πὼς κι' ὁ Μοχίλοφ, ὁ ἀχώριστος ἀκόλουθος τοῦ Γιώργου, ἦταν κι' αὐτὸς ἀνάμεσα στοὺς ἐπιβάτες. Ἀπ' ὅλους, μόνο αὐτὸς δὲν εἶχε πάρει καμμιὰ ἀμοιβὴ γιὰ τοὺς κόπους του. Μὰ ὁ ἥσυχος, καὶ μοιρολατρικὸς χαρακτήρας του δὲν ἔδινε σημασία στὶς διακρίσεις. Ὁ δικός του πόθος ἦταν ν' ἀφοσιωθῆ στὸν νεαρό του κύριο καὶ νὰ τὸν ὑπηρετήσει πιστά.

Ὁ Γιώργος μποροῦσε, ἂν ἤθελε, νὰ τὸν προτείνει γιὰ δεκανέα. Μὰ ἕνας δεκανέας δὲ μπορεῖ νἄναι ὀρδινάντσα. Καὶ τότε ὁ Μοχίλοφ θὰ ἦταν ἀναγκασμένος ν' ἀφίσει τὰ καθήκοντά του, ποὺ γι' αὐτὰ καὶ μόνο εἶχε καταταχθῆ στοὺς πεζοναῦτες. Εἶχε πολεμήσει κι' αὐτὸς μὲ ἀνδρεία, μὰ δίχως ἐνθουσιασμὸ καὶ πολλὲς φορὲς κοίταζε μ' ἔκπληξη τοὺς γάλλους στρατιῶτες, ποὺ ἦταν τόσο διαφορετικοὶ ἀπ' τοὺς συμπατριῶτες του καὶ προχωροῦσαν τραγουδώντας μέσα στὴ φωτιά.

[1] Τὸ Συμβούλιο τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ Κινεζικοῦ Κράτους.

Στὶς 12 Αὐγούστου, τὸ ἐπιβατικό, ἀφοῦ πέρασε ἀπ' τὴν Ἐρυθρὰ θάλασσα, μπῆκε στὸν σταθμὸ τοῦ Σουέζ.

Τὴ στιγμὴ ποὺ ἔβγαινε ἀπ' τὶς Πικρὲς Λίμνες, μακρινοὶ ἦχοι κανονιῶν ξάφνισαν τοὺς ἐπιβάτες.

— Τί νὰ τρέχει πάλι; ἔκαμε ὁ Γιώργος, ποὺ θυμήθηκε ἀμέσως τὰ βομβαρδισμὸ τῆς Ἀλεξάνδρειας. Οἱ Ἐγγλέζοι σκορπίζουν πάλι τὶς ὀβίδες τους;

Μὰ ἡ ὑπόθεση τοῦ βομβαρδισμοῦ δὲ μποροῦσε νὰ στηριχθῆ, γιατὶ ἡ κανονιὲς ἦταν ἀραιὲς κι' ἀκουγόνταν μέσα σὲ κανονικὰ διαστήματα. Ὅταν τὸ «Τὰρν» ἔφτασε στὸ Πὸρτ-Σαΐδ, δὲ χρειάστηκε πιὰ καμμιὰ ἐξήγηση.

Ἡ ναυαρχίδα τοῦ Κουρμπέ, πλέοντας ἀργά, σὰ νὰ φοβόταν μὴν ταράξει τὸ γαλήνιον ὕπνο τοῦ νεκροῦ κυβερνήτη της, εἶχε μπεῖ στὸν κόλπο τοῦ Πὸρτ-Σαΐδ. Ἕν ἄλλο θωρηκτὸ εἶχε ἔρθει ὁλοταχῶς ἀπ' τὴν Ἀλεξάνδρεια καὶ τώρα χαιρετοῦσε τὸ λείψανο τοῦ ἔνδοξου ναυάρχου. Τὰ πολεμικὰ καὶ τὰ ἐμπορικὰ ποὺ βρισκόνταν ἀγκυροβολημένα στὸ λιμάνι, κρέμασαν πένθιμα τὶς σημαῖες, κι' ἡ ναυαρχίδα, μὲ τὶς κεραῖες της πλαγιαστές, γιὰ δεῖγμα πένθους, ἔρριχνε τὴν ἄγκυρά της.

— Ἂν μποροῦσε νὰ σταματήσει καὶ τὸ «Τὰρν» ἐδῶ! ἔκαμε ὁ ζωγράφος, συλλογισμένος.

Σὲ μιὰ ὥρα, ἡ ἐπιθυμία τοῦ ζωγράφου εἶχε πραγματοποιηθῆ. Τὸ «Τὰρν» ἀγκυροβολοῦσε κι' αὐτὸ στὸ Πὸρτ-Σαΐδ, κι' ὁ Παῦλος Κουτυριέ, δίχως νὰ πῆ λέξη, πήδησε σὲ μιὰ βάρκα καὶ βγῆκε στὴ στεριά.

Ὅταν γύρισε στὸ βαπόρι, ὕστερ' ἀπὸ δυὸ ὧρες, κρατοῦσε θριαμβευτικὰ ἕνα χαρτὶ καὶ δὲν ἄφισε στὸ Γιῶργο καιρὸ νὰ μιλήσει.

— Ἐμπρός, ἑτοίμασε τὴν καντίνα σου, ὅσο μπορεῖς γρηγορότερα! τοῦ εἶπε, θὰ μποῦμε στὴ ναυαρχίδα γιὰ τὸ ὑπόλοιπο ταξίδι.

— Κι' οἱ δυό μας; φώναξε ὁ Γιῶργος.

— Κι' οἱ δυό μας, φυσικά. Τί εὐχή, θὰ φρόντιζα γιὰ τὸν ἑαυτό μου καὶ θὰ σ' ἄφινα σένα μοναχό;

— Μὰ πῶς τὰ κατάφερες;

— Πῆρα τὴν ἄδεια ἀπ' τὸν κυβερνήτη τοῦ θωρηκτοῦ, ποὺ ταν ἐπιτελάρχης τοῦ ναυάρχου. Εἶναι ὁ πλοίαρχος Μαγκρέ. Δὲν τὸν γνωρίζω καθόλου, μὰ πῆγα στὸ διπλωματικὸ ἀντιπρόσωπο τῆς Γαλλίας στὴν Αἴγυπτο, ποὺ τὸν γνωρίζω, καὶ τὸν ἔπεισα νὰ μεσολαβήσει. Τὸν βρῆκα πάνω στὴ ναυαρχίδα κι' ἔκαμε ἀμέσως τὴν παράκλησή του.

— Μὰ πῶς μπόρεσες νὰ τὸν πείσεις;

— Πῶς; Τὸ τρίτο μετάλλιο τὸ ξεχνᾶς; Θἀρρεῖς πῶς δὲ χρειάζεται σὲ τίποτα κι' αὐτό; Καμμιὰ φορά, βλέπεις, ἀνοίγει κι' αὐτὸ τὶς πόρτες. Ζήτησα νὰ κάμω ἕνα ταμπλώ, γιὰ τὸ καρρὲ τῆς ναυαρχίδας, ποὺ νὰ εἰκονίζει τὸ ναύαρχο πάνω στὴ νεκρική του κλίνη. Ἔξη ὡς ἑφτὰ μέρες μᾶς χωρίζουν ἀπ' τὸ Τουλόν. Ἔ, σ'αὐτὸ τὸ διάστημα θὰ τὸ σχεδιάσω. Δέχτηκαν λοιπὸν καὶ μοῦδωκαν τὴν ἄδεια νὰ ἐπιβιβασθῶ μαζὶ μὲ σένα.

(Ἀκολουθεῖ) ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

Τ'ΑΣΠΡΑ ΤΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ

Ὁ Διονύσιος Σολωμός, ὁ μεγάλος ποιητὴς μὲ τὴν ὀλύμπια μορφή, ἀγαποῦσε νὰ ντύνεται πάντα στ' ἄσπρα. Τὸ καλοκαίρι, ἡ φορεσιά του ἦταν ἀπὸ ἄσπρο λινό· τὸ χειμώνα, ἀπὸ ἄσπρη ἐπίσης φανέλλα ἢ τσόχα. Μόνο ὅταν ἦταν ὑποχρεωμένος, σὰν ἄνθρωπος τοῦ κόσμου, κόντες καὶ μάλιστα ἀδελφὸς τοῦ «Πρίγκηπα»,—ὅπως λεγόταν τότε ὁ πρόεδρος τῆς Γερουσίας στὴν Ἑπτάνησο,—νὰ παρουσιασθῆ πουθενὰ ἐπισήμως, φοροῦσε μαῦρα.

Μιὰ μέρα, στὴν Κέρκυρα, κάποιος φίλος του τοῦ εἶπε:

— Ναί, ὡραῖα τἄσπρα, κόντε μου, μὰ λερώνουν...

— Μὰ γι' αὐτὸ τὰ προτιμῶ, ἀποκρίθηκε ὁ ποιητής. Τὰ βλέπω μόλις λερώσουν καὶ τὰ πετῶ. Σεῖς ὅμως τὰ σκοῦρα σας τὰ φορεῖτε καὶ λερωμένα.

—

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ

[Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε σελ. 378.]

Εἶχα τὴν ἰδέα πὼς εἴμουν λεύτερος πέρα γιὰ πέρα, πὼς εἴμουν τὸ ἴδιο μὲ τὸ γλάρο ποὺ ἀφινόταν νὰ τὸν συνεπάρη τὸ φύσημα τοῦ ἀγέρα. Ἕνα τραγούδι ποὺ σιγολέγαν μερικοὶ φαντάροι στὴν πλώρη, ἔρχονταν στ' αὐτιά μου, ἑνωμένο μὲ τὸ ρυθμικὸ κρότο τῶν καζανιῶν, ἐκεῖ ποὺ ἀποτραβηγμένος σὲ μιὰν ἄκρη τῆς κουβέρτας, κοιτοῦσα τὸν ἥλιο ποὺ πήγαινε νὰ βουτήξη στὴ θάλασσα. Ἕνα καράβι, κατὰ τὴ δύση, μισοκρυμμένο σχεδὸν στὸ θάμπωμα τοῦ ἡλίου, ἀκινητοῦσε μὲ τεντωμένα τὰ πανιά του. Κι' εἶχε τέτοια μεγαλοπρέπεια! Ὅλα κεῖνο τὸ βράδυ εἴτανε μεγαλόπρεπα, ὅλα εἴταν ὄμορφα κι' ὅλα εἴταν σὰ νἄμπαιναν ἴσια στὸ στῆθος μου. Ἔτσι ποὺ μοῦ 'ρχόταν νὰ φωνάξω ἀπὸ χαρά, νὰ τραγουδήσω μ' ὅλη μου τὴ δύναμη...

Κι' ἄρχισα νὰ σφυρίζω κάποιο τραγουδάκι. Σ' αὐτὸ τὸ μεταξὺ ὁ ἥλιος κρύφτηκε ὁλότελα. Οἱ φαντάροι ὁλοένα τραγουδοῦσανε, ὁ θόρυβος τῆς μηχανῆς ἐρχότανε σταυτιά μου κάπως πιὸ ἄτονος κι' ὅλα τὰ γύρω μου, ἀνθρώπους καὶ πράμματα, τἄβλεπα θαμπά, ὅπως τὰ βλέπει κανεὶς μισοκοιμισμένος.

— Ἐ! μικρέ, μὴ ζαλίστηκες; μοῦ λέει κάποιος μεσόκοπος κύριος ποὺ περνοῦσε ἀπὸ κεῖ.

— Ὄχι, διόλου.

— Μὰ κάνουμε καλὸ ταξίδι. Καθὼς φαίνεται δὲν ἔχει θάλασσα.

— Ναί, ἀπαντῶ ἐγώ. Ἄλλωστε δὲ μὲ πιάνει ἡ θάλασσα.

Κι' ὁ κύριος μἀφίνει καὶ προχωρεῖ. Ἀρχίζω καὶ γὼ νὰ σουλατσάρω ὥσθε-κεῖθε καὶ νὰ κοιτῶ τὸ κάθε τί. Σκύβω πάνω ἀπ' τὰ καζάνια καὶ βλέπω κάτω. Ξεχωρίζω μερικοὺς ἀνθρώπους, ποὺ πηγαινοέρχονται λαδώνοντας τὶς μηχανές. Θέ μου! τί μαυρισμένοι ποὺ εἶναι καὶ πῶς γιαλίζουν τὰ μάτια τους! Μὰ πῶς βαστᾶνε κάτω-κεῖ; Ὅπως σκύβω νοιώθω νἀνεβαίνει μιὰ ζέστη ποὺ μοῦ καίει τὸ πρόσωπο. Κι' ὅμως οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, οἱ ἀθώρητοι ἀπ' τοὺς ταξιδιῶτες, εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ καραβιοῦ· δίχως αὐτοὺς δὲ θὰ πηγαίναμε βῆμα.

Δίπλα στὰ καζάνια κάθετ' ἕνας παπᾶς μὲ μιὰ ἡλικιωμένη γυναῖκα καὶ τρία κορίτσια. Λύσανε τὰ μπαγάγια τους, βγάλανε κάτι παπλώματα, κουβέρτες καὶ στρώνουνε. Ἡ γυναῖκα φαίνεται πὼς ἔχει ζαλιστεῖ. Κι' ἄλλοῦ τοιμάζονται στρωματσάδες.

Προχωρῶ πρὸς τὴν πλώρη, περνῶ ἀνάμεσα στοὺς φαντάρους καὶ φτάνω στὴν ἄκρη-ἄκρη τοῦ βαποριοῦ, κεῖ ποὺ τυλίγεται ἡ ἀλυσίδα τῆς ἄγκυρας.

Δὲν εἶναι κανεὶς αὐτοῦ. Κάθομαι καὶ κοιτῶ τὸ φάρο ποὺ φαίνεται κατὰ τὰ νοτιοανατολικά: ἀνάβει καὶ σβύνει μονομιᾶς. Μετράω τρία καὶ ξανανάβει, γιὰ νὰ ξανασβύση καὶ νἀνάψει πάλι ἀφοῦ μετρήσω ἄλλα τρία καὶ νὰ σβύση, γιὰ νὰ μὴν ἀνάψη παρὰ ἀφοῦ θἄχω μετρήσει δέκα. Ὕστερα πάλι ἀνάβει καὶ σβύνει τρεῖς φορὲς σύντομα καὶ ξαναμένει σβυστὸς κάποιο διάστημα· κι' ὁλοένα γίνεται τὸ ἴδιο, ἔτσι ποὺ βαριέμαι νὰ μετράω καὶ κοιτάω τὸν οὐρανὸ ποὺ εἶναι γεμάτος ἄστρα.

Ἡ ἀναλαμπὴ τοῦ φεγγαριοῦ ἀναδίνεται πίσ' ἀπὸ κάποιο βουνό· σὲ λίγο ξεπροβάλλει τὸ φεγγάρι. Εἶναι σχεδὸν ὁλοστρόγγυλο. Τἄστρα τῆς ἀνατολῆς γίνονται πιὸ διάφανα καὶ στὴ γαληνεμένη θάλασσα λὲς καὶ χύθηκε ἕνα στρῶμα ἀσημι.

Σηκώνομαι καὶ γυρίζω στὴν πρώτη μου θέση. Κεῖνη μόνο τὴ στιγμὴ θυμίζομαι πὼς ἔχω στὴ μασκάλη τὸ πακέτο μὲ τὸ ψωμότυρό μου καὶ σκέπτομαι πὼς δὲ θἄταν ἄσχημα νὰ τσιμπήσω κάτι. Σκαρφαλώνω σὲ μιὰ ἀπ' τὶς βάρκες ποὺ βρίσκονται πάν' ἀπ' τὴν κουπαστή, λύνω τὸ δέμα μου καὶ τρώγω λίγο. Ἡ κατνούρια μου θέση εἶναι περίφημη· θὰ μποροῦσα νὰ κοιμηθῶ κιόλας μὲς στὴ βάρκα, χωρὶς νὰ κρυώ-

σω, μ' ὅλο ποὺ φοροῦσα τὰ καλοκαιρινά μου.

Γιὰ κακή μου τύχη ὅμως μὲ εἶδαν οἱ φαντάροι καὶ σὲ λίγο μὲ μιμήθηκαν. Τέσσερις ἤρθανε στὴ βάρκα ποὺμουν ἐγώ, ἄλλοι ἀνεβήκανε σάλλες.

Τί τὰ θέλετε! ὅσο καὶ νὰ μὴν εἶναι κανεὶς φιλομαθημένος, δύσκολα μπορεῖ νὰ ὑποφέρῃ μερικὰ πράμματα. Γι' αὐτὸ σὲ λίγο ἀναγκάστηκα νὰ πάρω τὸ πακέτο μου «ὑπὸ μάλης» καὶ νὰ ἐγκαταλείψω τὸ καταφύγιό μου γιὰ τὸ ὁποῖο τόσο πολὺ χάρηκα. Κι' ἀρχίζω νὰ πηγαινοέρχωμαι πάλι στὴν κουβέρτα. Στὴ γέφυρα εἶναι τώρα πολὺ λίγοι ἐπιβάτες. Σκέπτομαι πὼς δὲ θἄταν ἄσχημα ἂν ἀνέβαινα. Κοιτῶ τὰ ροῦχα μου καὶ μένω εὐχαριστημένος μὲ τὸ ἐξωτερικό μου· μπορῶ νὰ περάσω γιὰ ἐπιβάτης δευτέρας.

Δειλὰ ἀνεβαίνω τὴ σκάλα. Δὲν εἶναι παρὰ πέντε πρόσωπα ποὺ συζητᾶνε ξαπλωμένα στὶς σαΐζ-λόνγκ: Μιὰ κυρία μένα κορίτσι, ὑπηρέτριά της ὡς φαίνεται, καὶ τρεῖς κύριοι. Κάνω λίγους βηματισμοὺς στὴ γέφυρα κι' ὕστερα προχωρῶ καὶ κάθομαι σὲ μιὰ σαΐζ-λόνγκ ποὺ εἶναι ἀνοιχτὴ λίγο πιὸ πέρα ἀπ' τὴν παρέα. Ἀκούω τὴ συζήτησή τους, μὰ δὲ δίνω προσοχή, γιατὶ τὸ φεγγάρι ποὺ ἔχει ψηλώσει, περιχύνει μὲ τὸ φέγγος του μερικὰ νησάκια ποὺ πλέμε ἀνάμεσό τους.

Τὰ μάτια τους πέσανε γιὰ λίγο πάνω μου, ἐνῷ ἐξακολουθοῦσαν τὴ συζήτησή τους. Ἔτσι κάθησα καμμιὰ μισὴ ὥρα, ὅταν οἱ δυὸ ἀπ' τοὺς κυρίους σηκώθηκαν κι' ἔφυγαν γιὰ τὶς καμπίνες τους. Ἡ κυρία δήλωσε πὼς θὰ περνοῦσε ὁλημέρα στὴ γέφυρα, γιατὶ κάτω ζαλίζόταν φοβερά. Ὁ ἄλλος κύριος, ἀνεψιὸς τοῦ καπετάνιου καθὼς ἔμαθα ἀργότερα, θὰ κοιμόταν στὴν καμπίνα τοῦ θείου του ποὺ εἶταν στὴ γέφυρα, δίπλα μας ἀκριβῶς, κι' ἔμενε κάμνοντας συντροφιὰ στὴν κυρία, ποὺ νόμιζε ἴσως πὼς τὴν φιλοξενοῦσε λιγάκι.

— Γιατί κάθεσαι μόνος, μικρέ, μοῦ λέει ἡ κυρία, δὲν ἔρχεσαι στὴν παρέα μας;

Πλησιάζω καὶ τὴν εὐχαριστῶ γιὰ τὴν καλοσύνη της.

Μὲ ρωτᾶνε ποῦ πηγαίνω, γιατί ταξιδεύω μόνος κι' ἕνα σωρὸ ἄλλα πράμματα, ποὺ πολλὲς φορὲς μᾶναγκάζουν νὰ λέω ψέμματα:

— Ναί, πήγαινα σὲ κάποιου θείου μου, στὸ νησί, ποὺ μὲ περίμενε νὰ μὲ πάρῃ μόλις θἄβγαινα. Ἀκόμα εἶπα πὼς δὲ μποροῦσα νὰ μένω κι' ἐγὼ κάτω γιατὶ ζαλίζομαι. Ὕστερα εἶναι τόσο ὄμμορφα ἀπόψε μὲ τὸ φεγγάρι.

— Μὰ θὰ κρυώσῃς, λέει ἡ κυρία, δὲν πῆρες τὸ πανωφόρι σου καὶ δῶπάνω κάνει ψύχρα. Ἀποκρίνομαι πὼς δὲν κρυώνω διόλου κι' ἡ κυρία λέει κάτι σχετικὸ μὲ τὴν προηγούμενή τους συζήτηση. Εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος ποὺ τέλειωσε ἡ ἀνάκριση καὶ ξαπλώνομαι πιὸ ἀναπαυτικά.

Δίπλα μου ἀκούγεται κανονικὴ ἡ ἀνάσα τοῦ κοριτσιοῦ, ποὺ τὸ πῆρε ὁ ὕπνος.

— Βιργινία! λέει σὲ λίγο ἡ κυρία καὶ τὸ κορίτσι ξυπνάει τρίβοντας τὰ μάτια του. Ἀ! κοιμόσουνα; δὲν τὸ κατάλαβα· πήγαινε, καϊμένη, νὰ φέρῃς μερικὰ ἀμύγδαλα ἀπὸ κάτω.

Κι' ἡ Βιργινία φεύγει γιὰ νὰ ξανάρθῃ σὲ λίγο μὲ μιὰ πετσετούλα, γεμάτη μεγάλα ἀφράτα ἀμύγδαλα, ποὺ τὰ τιμήσαμε καθὼς ἔπρεπε.

Ἔτσι περάσαμε ὡραῖα τὴ νύχτα μας πάνω στὴ θάλασσα, ποὺ περιχυμένη ἀπ' τὸ φεγγαρόφωτο, λαμπύριζε γεμάτη φωσφόρα κάτω ἀπ' τὸν ὁλογάλανο οὐρανὸ τοῦ Ἰούλη.

Κι' ὅταν τὸ φεγγάρι κρεμάστηκε κατὰ τὴ δύση, διάφανο ἀπ' τὸ μήνυμα τῆς μέρας, ἔτσι ποὺ ξεχώριζες πίσωθέ του τὸ γαλάζιο τοὐρανοῦ, ἄλλοι ἐπιβάτες ἀνέβηκαν στὴ γέφυρα καὶ μεῖς διαλυθήκαμε. Κατέβηκα κι' ἄρχισα νὰ τριγυρίζω στὰ ἴδια μέρη ποὺ πήγαινα καὶ χτές. Τώρα ἔπρεπε νἄχω τὸ νοῦ μου μὴ τυχὸν καὶ μαζεύανε τὰ εἰσιτήρια, γιὰ νὰ λάβω τὰ μέτρα μου. Κεῖνο ποὺ φοβόμουν εἶταν μὴ μοῦ ζητήσουν εἰσιτήριο μπρὸς σὲ κανένα ἀπ' ὅσους γνώρισα τὴ νύχτα.

Ὁ ἥλιος εἶχε ἀνατείλει, σὲ δυὸ-τρεῖς ὧρες θὰ φτάναμε.

Ὅπως στεκόμουν σὲ μιὰν ἄκρη τῆς πλώρης, βλέπω καὶ πλησιάζει ἓν ἀπ' τὰ κορίτσια τοῦ παπᾶ, ποὺ εἶχα δεῖ χτὲς βράδυ. Θἄταν δυὸ χρόνια πάνω-κάτω πιὸ μικρὴ ἀπὸ μένα. Στάθηκε καὶ κρεμώντας τὸ σῶμα της ἔξω ἀπ' τὸ κάγκελο, κοιτᾶ τὴ μύτη τοῦ βαποριοῦ ποὺ σχίζει τὴ θάλασσα.

Καθὼς στρέφει σὲ λίγο κατὰ μένα, τὴ ρωτάω:

— Ἐδῶ θὰ βγῆτε;

— Ὄχι, στὴ Μυτιλήνη· ἐσεῖς;

— Ἐδῶ.

Καὶ ὕστερ' ἀπὸ μικρὴ παύση:

— Πῶς σὲ λένε;

— Κούλα.

Εἶταν ἕνα κοριτσάκι μελαχροινὸ μὲ μεγάλα μάτια καὶ μὲ κομμένα μαλλιά ποὺ τὸ θαλασσινὸ ἀγέρι τἄχε ἀναστατώσει. Σὲ λίγο μοῦπε «ἀντίο σας» καὶ πῆγε κοντὰ στὸν πατέρα της, ποὺ διάβαζε κάτι καθισμένος σὲ μιὰ κάσσα καὶ μὲ τὰ ματογυάλια στὴν ἄκρη τῆς μύτης του.

Κάνω λίγες βόλτες ἀκόμα, ὅταν βλέπω νὰ μαζεύουν πιὸ πέρα τὰ εἰσιτήρια.

Κατεβαίνω γρήγορα στὸ ὑπόστρωμα καὶ γυρεύω νὰ βρῶ κανένα μέρος νὰ κρυφτῶ. Περνῶ δίπλα στὴν κουζίνα, ποὺ ἀπέξω ἕνας μικρὸς μουτζούρης τρουμπάρει νερό, καὶ φτάνω σἕνα μέρος, ὅπου εἶταν σωριασμένα κάρβουνα κι' ὅπου δὲ μποροῦσα νὰ προχωρήσω περισσότερο.

Στέκομαι σὰ χαζὸς καὶ κοιτάω τὰ κάρβουνα· ἡ καρδιά μου πρέπει νὰ χτυποῦσε δυνατά. Στρίφοντας στὸ ἄκουσμα βημάτων, βλέπω ἕναν εἰσπράχτορα νὰ προχωρεῖ κατὰ μένα.

— Τὸ εἰσιτήριό σου, παιδί!

Κοκκινίζω καὶ λέω:

— Τὄχει ὁ πατέρας μου ἀπάνω· θὰ στὄδωσε.

Μὲ κοιτάζει λίγο κι' ὕστερα φεύγει.

Πῆγα νὰ πετάξω ἀπὸ χαρὰ ὅταν τὸν εἶδα νἀνεβαίνει τὴ σκάλα καὶ νὰ χάνεται.

Ἂν μὲ πίστεψε ἢ ὄχι, δὲν τὄμαθα ποτέ· ὅπως κι' ἂν εἶχε τὸ πρᾶμμα, τώρα πιὰ δὲ φοβόμουν τίποτα.

Μένω λίγην ὥρα ἐκεῖ κι' ἀνεβαίνω ὕστερα πάνω. Ἀνεβαίνω μάλιστα στὴ γέφυρα.

Πλέαμε δίπλα στὸ νησί, ποὺ ὁ κόσμος σεριάνιζε μὲ τὸ μάτι τἀκρογιάλια του ἀπ' τὸ βαπόρι. Σὲ μιὰ ὥρα μπήκαμε στὸ λιμάνι.

***

Σὰν ἐπάτησα τὸ πόδι μου στὴ στεριά, καθὼς δὲν εἶχα οὔτε μπαγάγια, οὔτε ἄλλο τίποτα νὰ νοιαστῶ, ἔβαλα τὰ χέρια στὶς τσέπες καὶ κοίταζα τὸν «Ἀδριατικὸ» γεμάτος εὐγνωμοσύνη, ἀνακατεμένος μὲ τοὺς ντόπιους χαζοὺς τῆς προχυμαίας.

«Τί ξέρεις, λέω, ἂν εἶταν ἄλλο βαπόρι, ἄλλος εἰσπράχτορας, τί θὰ γινόταν!..»

Δόξασα λοιπὸν τὸ Θεὸ καὶ τὸν παρακάλεσα νὰ τοῦ παραστέκει πάντα στὰ ταξίδια του.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΓΙΟΥΛΗΣ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Η ΝΥΧΤΑ ΜΕΡΑ

Ἀγαπητοί μου,

Τί ἀπότομα ποὺ βραδυάζει αὐτὴ τὴν ἐποχή! Τώρα δὰ τὸ γραφεῖο μου ἦταν γεμάτο ἀπὸ γλυκὸ ρόδινο φῶς ποὺ ἔμπαινε ἀπ' τὸ δυτικὸ παραθυράκι· καὶ τώρα εἶναι τόσο σκοτεινά, ποὺ πρέπει νἀνάψω τὴ λάμπα! Τὸ φθινόπωρο δὲν ἔχει σχεδὸν δειλινό. Ἀπὸ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας περνοῦμε ξαφνικὰ στὸ σκοτάδι τῆς νύχτας. Κι' ἡ ὥρα εἶναι μόλις πεντέμισυ. Θὰ ἐργασθῶ ὡς τὶς ἐννιάμισυ. Θὰ δειπνήσω, θὰ μιλήσω μὲ τοὺς δικούς μου καμμιὰ ὥρα καὶ πάλι θὰ γυρίσω στὸ γραφεῖο μου, νὰ διαβάσω ἢ νὰ γράψω...

Τὸ καλοκαίρι συνήθως πηγαίνω στὸ θέατρο, τὸ χειμώνα κάθομαι στὸ σπίτι. Ἀπὸ παιδί, εἶμαι συνηθισμένος νὰ μὴ νυστάζω. Ὅταν μάλιστα μᾶρέσει ἡ ἐργασία ποὺ κάνω,— καμμιὰ φορὰ κι' ἡ συντροφιὰ ποὺ ἔχω,— μπορῶ νὰ μένω μιὰ χαρὰ ὥς τὶς δυὸ κι' ὥς τὶς τρεῖς μετὰ τὰ μεσάνυχτα. Πάντα ποτὲ δὲν πλαγιάζω νωρίτερα ἀπὸ τὴ μιά· καὶ κάποτε μοῦ συμβαίνει νὰ ξεχνιέμαι στὸ διάβασμα ἢ νἄχω νὰ τελειώσω κάτι βιαστικὸ καὶ νὰ πέφτω στὸ κρεββάτι μόλις κατὰ τὶς τέσσερις!

Ἀλλ' ἂς πάρουμε ἕνα μέσον ὅρο κι' ἂς ποῦμε πὼς ἀπόψε θὰ κοιμηθῶ στὶς δυό. Πόσες ὧρες λοιπὸν θὰ περάσουν ἀπὸ τὶς πεντέμισυ ποὺ ἄναψα τὴ λάμπα μου ὥς νὰ τὴ σβύσω; Ὀχτώμισυ· ἐννιὰ ὧρες. Χαίρουμαι ἄλλες τόσες τὸν ἥλιο, τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, τὸ φῶς τὸ ἀληθινό; Δὲν τὸ πιστεύω... Συνειθισμένος νὰ κοιμᾶμαι ἔτσι ἀργά, δὲν μπορῶ φυσικὰ νὰ ξυπνῶ πρωΐ. Θέλω κι' ἑπτάὀχτὼ ὧρες ὕπνο. Θὰ σηκωθῶ λοιπὸν ἐννιάμισυ μὲ δέκα. Κι' ὥς τὶς πεντέμισυ ποὺ θἀνάψω τὴ λάμπα μου, εἶναι μόνο ἑπτάμισυ ὀχτὼ ὧρες! Ἀμὲ τὸ χειμώνα, ποὺ τὴν ἀνάβω ἀπὸ τὶς τέσσερις; Καὶ καμμιὰ ὥρα τἀπόγεμα ποὺ κοιμοῦμαι ἢ ξεκουράζουμαι πάλι στὰ σκοτεινά; Νὰ πῶς. πολλὲς ἡμέρες τοῦ χρόνου, δὲν χαίρομαι τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸ οὔτε ἕξη ὧρες!

Αὐτοὺς τοὺς θλιβεροὺς λογαριασμοὺς ἔκανα σήμερα καθὼς ἄναβα τὴ λάμπα μου. Καὶ ξέρετε γιατί; Γιατὶ εἶχα διαβάσει τὼραιότατο ἐκεῖνο γράμμα τῆς *Δέλιας* ποὺ ἔλεγε στὴ Διάπλασι πόσο χάνουν οἱ ἄνθρωποι κάνοντας τὴ νύχτα μέρα καὶ τὴν ἡμέρα νύχτα. Κι' ἀλήθεια, οἱ περισσότεροι, στὶς πόλεις, ζοῦν τὴν ἀφύσικη ζωὴ τὴ δική μου. Πολλοὶ ἄλλοι εἶναι κι' ἀκόμα πιὸ ξενύχτιδες. Ἀλλὰ κι' αὐτοὶ κι' ἐκεῖνοι, δὲν βλέπουν ποτὲ σχεδὸν τὴν ἀνατολή. Αὐτὴ τὴν ὡραία ὥρα, τὴν ὡραιότερη τῆς ἡμέρας, τὴν ὥρα ποὺ μὲ τόσο δίκιο ἐνθουσιασμὸ περιγράφει στὸ γράμμα της ἡ *Δέλια*, τὴν περνοῦν κοιμισμένοι σὲ μιὰ σκατεινὴ κάμαρα, κουκουλωμένοι σ' ἕνα κρεββάτι, ζωντόνεκροι. Τὴ χάνουν!..

Ἡ *Δέλια* μᾶς βεβαιώνει ὅτι κάθε φορὰ ποὺ βλέπει τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλιου, τὸ ξύπνημα τῆς ἡμέρας, τὴ χαρὰ τῆς φύσης, αἰσθάνεται σὰ νὰ ξυπνᾷ κι' αὐτὴ μαζί της, ἀνακαινισμένη, ξεκουρασμένη, δυναμωμένη, χαρούμενη, καὶ κάνει εὐθὺς ὄρεξη γιὰ ἐργασία, γιὰ δράση. Ἔ, αὐτὸ τὸ εὐεργετικό, τὸ πολύτιμο γιὰ τὴ ζωὴ συνκίσθημα τὸ χάνουν οἱ δύστυχοι ποὺ ξυπνοῦν ἀργὰ καὶ γι' αὐτὸ ἡ *Δέλια* τοὺς κλαίει. Ἀλλὰ πόσο περισσότερο θὰ τοὺς λυπόταν, ἂν μάθαινε καὶ κάτι ἄλλο, ποὺ αὐτὴ βέβαια, στὴν ἡλικία της, δὲν τὸ ξέρει ἀκόμα: Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ εἶναι πιὰ *ἀνεπίδεκτοι*. Ὄχι μόνο δὲν τοὺς τονώνει ἡ ἀνατολή, παρ' ἀπεναντίας τοὺς ἐξασθενεῖ, τοὺς ἐκμηδενίζει. Τὸ ξέρω κι' ἀπὸ τὸν ἑαυτό μου. Ὅσες φορὲς ἔτυχε, ἀριὰ καὶ ποῦ, νὰ ξυπνήσω νωρίς, νὰ ἰδῶ τὸ χάραμα καὶ τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλιου, ἤμουν ἄκεφος, ἀδιάθετος, ὅλη τὴν ἡμέρα! Θαύμασα βέβαια τὸ θέαμα, ἀλλὰ δὲν εἶχα πιὰ ὄρεξη γιὰ τίποτα. Μιὰ θλίψη ἀνεξήγητη εἶχε μπῆ στὴν ψυχή μου. Καὶ γιὰ νὰ συνέλθω, ἔπρεπε νὰ ξανακοιμηθῶ καὶ νὰ ξαναξυπνήσω τἀπόγεμα, ἢ νὰ βραδυάσῃ καὶ νἀνάψω τὴ λάμπα!

Αὐτὸ παθαίνουν οἱ περισσότεροι ξενύχτιδες, κι' ὅταν ἀκόμα δὲν χάνουν τὸν ὕπνο τους, παρὰ πλαγιάζουν νωρίς, ὅταν πρόκειται νὰ ξυπνήσουν τὸ χάραμα γιὰ δουλειά, γιὰ ταξίδι, γιὰ ἐκδρομή. Ὡς ἐκεῖ τοὺς καταντᾷ ἡ πολυχρόνια συνήθεια: νὰ τοὺς κάνῃ κακὸ τὸ θαυμάσιο θέαμα ποὺ ἀναζωογονεῖ ὅλη τὴ κτίση, ὅλα τὰ ἔμψυχα, ὅλα τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ, ἐκτὸς ἀπ' αὐτοὺς τοὺς δυστυχισμένους ἀνθρώπους!

Εἶναι βέβαια κι' αὐτὸ μιὰ συνέπεια τῆς πολιτισμένης ζωῆς. Χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ, ὁ ἄνρωπος τῶν πόλεων ἔφτασε σὲ μιὰ ὑπερβολή, κακὴ καὶ βλαβερὴ ὅπως ὅλες. Ὅσο ἐπιτοοῦσαν καλύτερα τεχνητὰ φῶτα, δυνατότερα καὶ σταθερότερα· ὅσο τελειοποιοῦσαν τὰ ἀρχέγονα μέσα τοῦ φωτισμοῦ· ὅσο γινόταν περισσότερη εὐκολία καὶ φτήνεια σ' αὐτά, τοῦ ἄρεσε τοῦ ἀνθρώπου νὰ παρατείνῃ ὁλοένα τὴ βραδυνὴ ἐργασία ἢ τὴ βραδυνὴ διασκέδαση. Ἔτσι σιγὰ-σιγὰ ἔφτασε καὶ νὰ ξημερώνεται. Φυσικά, τὸν παλιὸ καιρό, ὅταν ἡ τεχνητὴ μέρα ἦταν τόσο δύσκολη, ὀχληρὴ ἢ ἀκριβή,— ἕνας ἀδύνατος λύχνος, μιὰ καπνισμένη λάμπα, μιὰ χορεύουσα φλόγα κεριοῦ, — δὲν ἔδλεπε κανεὶς τὴν ὥρα νὰ τελειώσῃ ὅ,τι εἶχε νὰ κάνῃ, νὰ σβύσῃ τὸ μονάκριβο φῶς του καὶ νὰ κοιμηθῇ, ὅπως γίνεται ἀκόμα στὰ χωριά. Ἀλλ' ἀφοῦ βρέθηκε τὸ πετρέλαιο, τὸ γκάζι, ἡ ἀσετιλίνα, τὸ ἠλεκτρικὸ καὶ καθεξῆς, ἡ ὥρα τοῦ ὕπνου ἀργοῦσε καὶ πολλὰ πράγματα, γιὰ καλύτερο, γινόνταν νύχτα.

Γιατὶ νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια, ἔχει καὶ τὰ καλά της ἡ τεχνητὴ μέρα. Καὶ πρῶτα-πρῶτα τὴν ἡσυχία ποὺ θέλει ἡ ἐργασία ἡ διανοητική. Ἔπειτα χοροί, θεατρικὲς παραστάσεις, γιορτές, συμπόσια, πόσο πιὸ ὄμορφα εἶναι τὴ νύχτα μὲ τὴ φωτοχυσία! Γι' αὐτὸ κι' ἐκεῖνοι ποὺ ἐργαζόνταν κι' ἐκεῖνοι ποὺ διασκέδαζαν, ἀγρυπνοῦσαν τὸ ἴδιο. Ἔπειτα ἦταν κι' ἡ ἀνάγκη, ἡ βιοπάλη. Οἱ ἄνθρωποι δὲν ἔβρισκαν πιὰ ἀρκετὲς τὶς ὧρες τῆς ἡμέρας γιὰ τὴν ὁποιαδήποτε ἐργασία τους κι' ἔπαιρναν ὅσες μποροῦσαν κι' ἀπ' τὶς νυχτερινές, ἀφότου εἶχαν τὸν τρόπο: τὸ φτηνό, δυνατὸ καὶ ξεκούραστο φῶς. Τὸ ἀποτέλεσμα, ποὺ ἦταν ἔτσι σὰ μοιραῖο, τὸ εἴπαμε: Σήμερα, στὶς μεγάλες ἠλεκτροφώτιστες πόλεις, τὰ ἐννέα τουλάχιστο δέκατα τοῦ ἀστικοῦ πληθυσμοῦ δὲν ξέρουν τί χρῶμα ἔχει ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἡλιου!

Σὰ διανοητικὸς ἐργάτης, συγγραφέας καὶ δημοσιογράφος ποὺ ζῇ στὴν τύρβη τῆς Ἀθήνας, ἀνήκω κι' ἐγὼ σ' αὐτὴ τὴν κατηγορία. Ἀλλὰ πόσο ζηλεύω τὴν ἄλλη! πόσο μακαρίζω τοὺς ἀνθρώπους ποὺ μποροῦν νὰ κοιμοῦνται καὶ νὰ ξυπνοῦν νωρίς, νἄχουν τὴν ἡμέρα γιὰ μέρα καὶ τὴ νύχτα γιὰ νύχτα! Σεῖς ποὺ μπαίνετε τώρα στὴ ζωή, σεῖς ποὺ δὲν θὰ πήρατε ἀκόμη τὴν *κακὴ συνήθεια* νὰ ξαγρυπνᾶτε, προσέξετε, φυλαχθῆτε, κάμετε ὅπως μπορεῖτε νὰ μὴ τὴν ἀποκτήσετε ποτέ. Θὰ εἶστε πολὺ πιὸ εὐτυχισμένοι!

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΒΡΑΒΕΥΘΕΝΤΩΝ ΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

1) ΑΛΕΞ. Σ. ΒΕΓΙΝΟΓΛΟΥ *(Σμύρνη)* ἐν Ἀθήναις. Α' Βραβεῖον 2090υ Δ. Λόσεων.—2) ΝΕΛΛΗ Κ. ΚΑΛΟΓΛΟΠΟΥΛΟΥ (Πανταχοῦ Πορῶν) ἐν Ἀθήναις. Α' Βραβεῖον 2110υ Δ. Πνευματικῶν Ἀσκήσεων.—3) ΡΩΜΥΛΟΣ ΑΛ. ΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως. Α' Βραβεῖον εἰς τὸν 2120ν Δ. Λόσεων μὲ τὸ ψ. *Φασουλής* καὶ Β' Βραβεῖον εἰς τὸ Δημοψήφισμα τοῦ 1923 μὲ τὸ ψ. *Ἔνωσις τοῦ Ἑλληνισμοῦ*.—4) ΑΛΕΞΑΝΔΗΣ Χ. ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΣ (Γαλαξίας) ἐν Μυτιλήνῃ. Α' Βραβεῖον 2110υ Δ. Πν. Ἀσκήσεων.

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΤΟ ΑΗΔΟΝΙ

[Ἀριθ. Ἔγκρ. 8]

Ὅταν μες' στὸ λαγγάδι
Ἡ φωνή σου ἀντηχήσῃ,
Καὶ μικροὺς καὶ μεγάλους
Καταπλήττει στὴ φύση.

Κι' ὅμως σὺ οὔτε μεγάλο
Εἶσαι, οὔτε ἰσχυρό,
Οὔτε πάλι φαντάζεις
Σὰν κολίβρι μικρό.

Κι' θαυμ̓ τύχῃ στὰ χέρια
Σκληροῦ κάποιου νὰ πέσῃς
Καὶ σὲ μαῦρο κλουβάκι
Τὶς φτερούγες σου δέσῃς,

Πάλι τότε μὲ γλύκα
Τὰ τραγούδι σκορπᾷς:
Εἶναι ὁ θρῆνος ποὺ πλέον
Δὲν μπορεῖς νὰ πετᾷς!

Δοξασμένη Φουστανέλλα

Η ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

[Ἀριθ. Ἔγκρ. 9]

Χαρισμένο σὲ φίλη

Σκυμμένη στὴ μαργαρίτα ποὺ ξεφυλλίζω, μ' ἀγωνία περμένω τὴν ἀπάντησή της:

—Μ' ἀγαπᾷ, δὲν μ' ἀγαπᾷ!...

Τὰ ὁλόλευκα πέταλα, ἕνα, - ἕνα τ' ἀφίνω νὰ πέσουν, συνεχίζοντας τὸ ἔργο τῆς καταστροφῆς.

Ἡ ἄμοιρη μαργαρίτα λίγο λίγο μετοβάλλεται σ' ἀρείπιο κι' ἀπ' τὴν ὁμορφιά της τίποτε πιὰ δὲν μένει.

Παραπονεμένη τώρα περιμένει νὰ τῆς τραβήξω καὶ τὸ τελευταῖο πέταλο καὶ νὰ τὸ σκορπίσω μὲ τάλλα· μὰ γιαὶτὸ μ' ἐκδικεῖται:

—Δὲν σ' ἀγαπᾷ! μ' ὑπαντάει σκληρά.

Ἀλλοίμονο! ἔμεινα μὲ τὴν σκληρὴ ἀπάντηση καὶ μὲ τὴν κακία μου μόνο, θανατώνοντας τὸ φτωχὸ λουλούδι! Ἔμεινα μὲ τὰ σκόρπια ὁλόλευκα πέταλα, ποὺ ἔμοιαζαν τόσο τὴν ξεφυλλισμένη μου πίστη, καὶ μὲ τὸν κατακτητὴ κάλυκα, ποὺ τόσο πικρὰ μοῦ δείχνει τὸ μέσο!

Μ' ἀπόμεινε ὅμως καὶ κάτι ἄλλο! Ναί, τὸ μικρό της κοτσανάκι, ποὺ μὲ τὸ πράσινο χρῶμα του μοῦ φωνάζει:

—Μὴ ξεχνᾶς τὴν ἐλπίδα!

Παραμένη Πειστη

ΤΑ ΨΕΥΓΔΩΝΥΜΑ ΜΑΣ

[Ἀριθ. Ἔγκ. 7]

Ὕστερ' ἀπὸ μύριους διστασμοὺς κι' ἀμφιβολίες, τἀποφάσισα καὶ τἀποφάσισα: Θὰ φανερώσουμε ἡ μιὰ στὴν ἄλλη τὰ ψευδώνυμά μας. Μὰ, θέ μου, τί ἀγωνία!.. Πῶς θὰ τῆς τὸ πῶ; Θὰ τὸ κρατήσῃ μυστικό, ἢ στὴν πρώτη «Διάπλασι» ποὺ θὰ πάρω, θὰ ἰδῶ στὶς ἀγγελίες: *Βιολέττα*=..... "Ὀχι! ὄχι! Τὸ ψευδώνυμό μου τὸ κρατῶ μυστικό, σὰν κάτι ἱερό... Πάλι ὅμως μιὰ λέξη εἶναι· ἂς τὴν πῶ... Ἀλλὰ μήπως καὶ μόνο μιὰ λέξη, μιὰ λεξούλα, δὲν εἶναι ἱκανὴ πολλὲς φορὲς νὰ φέρῃ καταστροφή;

Αὐτὰ σκεπτόμουνα χωρὶς νὰ βρίσκω καμμιὰ διέξοδο, σὰν νὰ ἐπρόκειτο νὰ φανερώσω τὸ μυστικότερο πρᾶγμα τῆς ζωῆς μου. (Μὰ μεῖς τοὐλάχιστο δὲν τὸ θεωροῦμε ἔτσι;) Ἀλλὰ τώρα τελειώσε. Τἀποφάσισα νὰ τῆς τὸ φανερώσω. Τὸ κάτω-κάτω θὰ ἔχω τὸ δικό της σὰν ἀμανάτι. Τὴν σκουντᾶ στὴν ὥρα τοῦ μαθήματος,—καθόμαστε πλάϊ, μὰ καὶ γιατί τότε βρίσκουμε καιρὸ νὰ ποῦμε ὅλες τὶς ψιλοκουβέντες μας. Μὰ τώρα γεννιέται ἄλλο ζήτημα: Ποιὰ θὰ τὸ πρωτοφανερώσῃ. Ἐγώ; "Ὀχι! Ἐσύ, τῆς λέω. Μὰ κι' αὐτὴ εἶναι ἀνένδοτη. Ἀκουοθεῖ ἕνα μικροκαυγαδάκι καὶ στὸ τέλος ὑποχωρῶ ἐγώ. Καὶ μὲ χίλιες προφυλάξεις, δισταγμούς, σὰν νὰ ἐπρόκειτο νὰ ἐκστομίσω κι' ἐγὼ δὲν ξέρω τί φοβερό: «Βιολέττα» τῆς σιγοψιθυρίζω.—«Γαλάτεια» μοῦ ψιθυρίζει στὸν ἴδιο τόνο, καὶ μὲ τὰ ἴδια βέβαια αἰσθήματα κι' αὐτή.

Βιολέττα

ΛΙΓΕΣ ΩΡΑΙΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ

[Ἀριθ. Ἔγκρ. 10]

Θυμοῦμαι λίγες ὡραῖες στιγμὲς ποὺ πέρασα σ' ἕνα ὄμορφο παραθαλάσσιο χωριὸ τῆς ὡραίας Χίου.

Βρισκόμουνα σὲ μία κουφάλα βραχου στὴν ἀκρογιαλιὰ τοῦ χωριοῦ.

Μπροστά μου εἶχα τὴν ὄμορφη γαλανὴ θάλασσα τοῦ Αἰγαίου.

Ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸ βράχο ποὺ καθόμουνα, μοῦ ἐρχότανε ἡ θεία μυρωδιὰ τῆς μαστίχας ποὺ ἔσταζε ἀπὸ τοὺς κεντημένους σκοίνους.

Ἔβλεπα τὸν ἥλιο ν' ἀνατέλλει ἀπ' τὸν Τσεσμὲ ποὺ φαινόταν μακρυὰ στὸ βάθος τοῦ ὁρίζοντος, καὶ οἱ χρυσές του ἀκτινες ἔπεφταν στὴ θάλασσα, τὴ γαλανὴ θάλασσα καὶ τὴν ἔκαναν ἀσημένια.

Πιὸ ἐκεῖ ἐπρόβαινε ἡ σκιὰ τῆς Σάμου, καὶ μπροστὰ σ' αὐτὴν τὸ φανοφόρο νησάκι Βενέικο, σὰ νὰ ἔλεγε στοὺς Ἕλληνες ταξιδιῶτες: «Ἐως ἐδῶ τελειώνει ἡ πατρίδα σας» μιὰ φορὰ ἦταν πολὺ πιὸ μεγάλη!..»

Πάρα κάτω, ἐκεῖ ποὺ ἡ θάλασσα φαινόταν πιὸ σκούρα, μιὰ ψαρόβαρκα, γλυστρώντας ἀπάνω στὰ νερά, ἔριχνε τὰ δίχτια της. Ἄλλοι ψαράδες ἐκεῖνη τὴ στιγμὴ ἑτοιμαζόταν νὰ ὁλίξουν τὰ δικά τους.

Μικρὰ κυματάκια ἔσπαζαν στοὺς βράχους ποὺ βρισκόνταν στὰ πόδια μου μ' ἕνα νανουριστικὸ ψλοίσβο...

Αὐτὲς ἦταν οἱ λίγες ἀπ' τὶς ὡραιότερες μου στιγμές...

Ἀφροστεφανωμένη Βαρκούλα

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ

[Ἀριθ. Ἔγκρ. 148]

Δυὸ παιδιὰ γυρίζουν στὴν πατρίδα τους, τὴ Γαλλία, ἀπὸ τὴ Λωραίνη, ὅταν ἡ ἐπαρχία αὐτή, τὸ 1870 κυριεύθηκε ἀπὸ τοὺς Γερμανούς.

Μὲ κόπο ἀνέβηκαν ἕνα βουνὸ καὶ πρωΐ-πρωΐ ἔφθασαν στὴν κορυφή του. Ἀπὸ κεῖ, τὰ δυὸ παιδιὰ εἶδαν νὰ πλώνονται κάτω στὰ πόδια τους οἱ γαλλικὲς πεδιάδες, φωτιζόμενες ἀπὸ τὶς πρῶτες λάμψεις τῆς αὐγῆς. Νὰ ἡ ἀγαπημένη χώρα ὅπου μὲ τόσα βάσανα πήγαιναν!

Μὲ τὴν καρδιὰ συγκινημένη, συλλογιζόνταν ὅτι ἐπιτέλους πατοῦσαν τὸ γαλλικὸ χῶμα, ὅτι ἡ εὐχὴ τοῦ πατέρα τους εἶχε ἐκπληρωθῆ. Ἀγκαλιάστηκαν τότε μὲ χαρὰ, φιλήθηκαν κι' ὁ Ἀνδρέας εἶπε:

—Ἀγαπημένη μας πατρίδα, εἴμαστε παιδιά σου καὶ θὰ σάγαποῦμε ἔτσι σ' ὅλη μας τὴ ζωή!

Ὅταν πιὰ βγῆκε ὁ ἥλιος, κόκκινίζοντας τὶς κορυφὲς τῶν Βοσγίων, τὰ δυὸ παιδιὰ ἦταν μακριὰ ἀπὸ τὰ σύνορα, ἐκτὸς κινδύνου, καὶ χαροπασμένα περπατοῦσαν χαρωπὰ σ' ἕνα δρόμο γαλλικὸ κι' ἐκανόνιζαν τὸ βῆμα τους σὰ μικροὶ νεοσύλλεκτοι.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

Κόμης Φοῖνιξ

Τὸ πρώτιστον καθῆκον τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ εἶναι ἡ ἔγκαιρος ἀνανέωσις τῆς συνδρομῆς του.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

Ἀθῆναι, 38 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 3 Νοεμβρίου 1925

ΑΠΟ ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ 1926

Ἀπ' ὅλα τὰ καινούργια γαλλικὰ μυθιστορήματα «γιὰ τὴ νεολαία» ποὺ διάβασα αὐτὸ τὸν καιρό, τὸ καλύτερο εἶναι, — σύμφωνος κι' ὁ κ. Σφασινόπουλος ποὺ τὸ μεταφράζει — τὸ «ΣΙΔΕΡΕΝΙΟ ΧΕΡΙ» τοῦ *Ἰουλίου Βανόβελ*. Μοντέρνο πρᾶγμα, ἀπ' αὐτὰ ποὺ γράφουν τώρα στὴν Εὐρώπη γιὰ παιδιὰ καὶ ποὺ τὰ παιδιὰ τῆς Εὐρώπης γι' αὐτὰ ξετρελαίνονται: μὲ θαυμαστὲς ἐφευρέσεις, μὲ τρομερὲς συμμορίες, μὲ ἀφάνταστες περιπέτειες σ' ἐξωτικοὺς τόπους κι' ἐξωτικὰ πράγματα, — τὸ «Σιδερένιο Χέρι», ἀρχινώντας ἀπὸ τὴ Μασσαλία, τὴν πατρίδα τοῦ μικροῦ του ἥρωα, τελειώνει στὴν Ἰνδοκίνα, — μ' ἀνθιαφέρο πλοκής, μὲ ἀγωνία γιὰ τὴ λύση, μὲ κακοῦργους καὶ μ' ἐγκλήματα, μὲ γοργότητα... αὐτοκινήτου ἢ ἀεροπλάνου· ἀλλὰ, νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια, καὶ μὲ γνώσεις ἐπιστημονικές, μὲ σοφία, μὲ τέχνη, μὲ καλοὺς ἀνθρώπους, μὲ ἀξιομίμητους χαρακτῆρες καὶ μὲ τὴν ἀρετὴ στὸ τέλος ἀνταμειβομένη.— πα δαγωγικὸ τελοσπάντων ἔργο, πολὺ διασκεδαστικὸ βέβαια, ἀλλὰ καὶ διδακτικό, μορφωτικό. Ὄχι σὰν τὰ πρόσκυχα τοῦ δρόμου, τὰ κακοτραιμμένα, τἀνόητα, τἀνήθικα, τὰ βλαβερά.

Τελοσπάντων, καλὰ ἢ κακά, αὐτὰ εἶναι τὰ *σημερινὰ* παιδαγωγικὰ μαθητορήματα, τὰ *μοντέρνα*, καὶ θὰ φαινόμουν καθυστερημένη, ἀπισθοδρομική, ἂν δὲν ἐπαίναγα ἕνα τουλάχιστο ἀπ' αὐτά, ὅπως δὲ κι' ἄλλοτε σᾶς ἔδωσα τὸ «Δούλου στὸ Μαρέκο», τὸ «Παιδί τῆς Μαύρης Μάσκας», τὸν «Πέτρο Ριονσαὶ» καὶ ἄλλα. Καὶ διάλεξα τὸ καλύτερο: τὸ «*Σιδερένιο Χέρι*» τοῦ Σανσελ, ἑνὸς γνωστοῦ κι' ἀγαπητοῦ σας αὐγγραφέα, ποὺ ἔχει ἀντικαταστήσει πρὸ πολλοῦ τὸν Ἰούλιο Βέρν, τὸν πολιό...

Ναί· μὰ ἐμένα ποὺ μᾶρέσουν καλύτερα τὰ παλιά; καὶ ποὺ στὸν κόκλο μου ὑπάρχουν ἀκόμα ἑκατοντάδες, χιλιάδες ἴσως παιδιά, ποὺ προτιμοῦν τὰ ἔργα αὐτὰ τῆς μεγάλης τέχνης καὶ δὲ δίνουν ἕνα «Χαρὶς Οἰκογένεια», ἕνα «Βράχο τῶν Γλάρων», ἕνα «Μικρὸ Λόρδο» καὶ καθεξῆς, γιὰ νὰ πάρουν ὅλους τοὺς Βίρν καὶ τοὺς Σανσὲλ τοῦ κόσμου;.. Γιὰ νὰ εὐχαριστήσω λοιπὸν κι' αὐτὰ τὰ παιδιὰ, καὶ τὸν ἑαυτό μου, διάλεξα, γιὰ δεύτερο μυθιστόρημα, ἕνα παλιὸ ἀριστούργημα ὅλως ὅλου ἀγνωστό σας: τὸν «TZAK» τοῦ *Ἀλφόνσου Νετοντέ*. Εἶναι βέβαια ἔργο γιὰ μεγάλους καὶ μιὰ φορὰ, πρὸ 30 ἐτῶν, ὁ κ. Ξενόπουλος τὸ μετέφρασε, γιὰ τὴν ἐφημερίδα «Ἄστυ». Ἀλλὰ ὁ ἥλιος ὁ κ. Ξενόπουλος τὸ ξαναμεταφράζει τώρα στὴ γλῶσσα μας καὶ συγχρόνως *τὸ διασκευάζει γιὰ παιδιά*. Ἔ, λοιπὸν θὰ ἰδῆτε, θὰ ἰδῆτε τί ἀξίζει ἓν' ἀριστούργημα τοῦ Ντωντὲ διασκευασμένο ἔτσι γιὰ τὴ διάπλαση». Καὶ θὰ μοῦ πῆτε στὸ τέλος ἂν ἡ διασκέδαση κι' ἡ περιέργεια τοῦ «περιπατετιόδους» συγκρίνεται μὲ τὴν πνευματικὴ ἀπόλαυση, μὲ τὴ συγκίνηση τοῦ καλλιτεχνικοῦ καὶ τοῦ ψυχολογικοῦ.

Προσθέτω ὅτι καὶ τὰ δυὸ αὐτὰ μυθιστορήματα τὰ ἔξοχα, τὸ καθένα στὸ εἶδος του, θὰ τὰ δημοσιεύσω πλοῦσια εἰκονογραφημένα. Τὸ πρῶτο μὲ τὶς ζωγραφιὲς ἑνὸς νέου— φυσικά, — εἰκονογράφου ἀπ' τοὺς καλυτέρους, τοῦ **Μπουτλέ**. Τὸ δεύτερο μὲ τὶς ζωγραφιὲς τοῦ παλιοῦ καὶ μεγάλου ἐκείνου **Μυρπάγκ**. Καὶ πάλι θὰ συγκρίνετε καὶ θὰ μοῦ πῆτε, ἂν ἔχω ἄδικο ποὺ μοῦ φαίνεται ὅτι, ὅτως ὅλα, κι' ἡ ζωγραφική... προστύχεψε λίγο στὶς ἡμέρες μας... Μεθαύριο, στὴν Προκήρυξη, θὰ σᾶς πῶ καὶ τὰ ἐπίλοιπα τῶν **Νέων** τοῦ 1926. Γιατὶ δὲν εἶναι μόνο αὐτά.

Μιὰ μικρὴ ἀδιαθεσία, τὴν τελευταία στιγμή, μὲ κάνει νἀναβάλω τ' ἀποτελέσματα τῶν Ἀσκήσεων, ποὺ τὰ ἑτοίμαζα γι' αὐτὸ τὸ φύλλο. Γιὰ τὸν ἴδιο λόγο δὲν θἀπαντήσω ἐκτενῶς σὲ πολλοὺς αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα.

Ὦ, βέβαια ποὺ δὲ θὰ μᾶφινες, *Ρωβόρε*, μόλις μετὰ ἕνα χρόνο ποὺ εἶσαι συνδρομητής μου καὶ μόλις κατάλαβες «τί ἔχανες τόσον καιρὸ ποὺ δὲν ἤσουν»... Ἀλλὰ καὶ νὰ σοῦ περνοῦσε τέτοια ἰδέα μιὰ στιγμή, θὰ τὴν ἄφινες ἄμα μάθαινες ὅτι τοῦ χρόνου θὰ ἔχω Ντωντὲ καὶ Σανσέλ. Τί λές ἐκεῖ! Κι' οἱ πιό, πιὸ μεγάλοι θἀνάβαλλαν ἀκόμη γιὰ ἕνα χρόνο τὴν... ἀποστρατεία τους, κι' ὄχι μόνο, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ παραιτημένοι ἀπὸ χρόνια, ἄμα τὸ μάθουν θὰ ξαναγυρίσουν.

Καὶ γιατὶ νὰ μὴν εἶσαι περήφανη, *Εὔα*, καὶ νὰ μὴν τὸ λές, ὅτι ὅλοι πιὰ ἔμαθαν τὴν ἔγκριση τοῦ κομματιοῦ σου καὶ σὲ συνχαίρουν καὶ σὲ ρωτοῦν; Μ' αὐτὴ ἴσα ἴσα εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες χαρὲς ποὺ παρηγράνεις τὴν παιδικήν μου καὶ μάλιστα ἐγὼ λυποῦμαι ποὺ ὁ περιορισμένος χῶρος δὲν μοῦ ἐπιτρέπει νὰ σᾶς τὶς δίνω συχνότερα. Ἀλλά, θὰ πῆς, τὸ σπανιότερο καὶ τιμότερο. Σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ ὅσα λές καὶ κάνεις γι' ἀγάπη μου.

Ναί· ἀλλὰ ποὺ μᾶρέσουν καλύτερα τὰ παλιά; καὶ ποὺ στὸν κόκλο μου ὑπάρχουν ἀκόμα ἑκατοντάδες, χιλιάδες ἴσως παιδιά, ποὺ προτιμοῦν τὰ ἔργα αὐτὰ τῆς μεγάλης τέχνης καὶ δὲ δίνουν ἕνα «Χαρὶς Οἰκογένεια», ἕνα «Βράχο τῶν Γλάρων», ἕνα «Μικρὸ Λόρδο» καὶ καθεξῆς, γιὰ νὰ πάρουν ὅλους τοὺς Βίρν καὶ τοὺς Σανσὲλ τοῦ κόσμου;.. Γιὰ νὰ εὐχαριστήσω λοιπὸν κι' αὐτὰ τὰ παιδιὰ, καὶ τὸν ἑαυτό μου, διάλεξα, γιὰ δεύτερο μυθιστόρημα, ἕνα παλιὸ ἀριστούργημα ὅλως ὅλου ἀγνωστό σας: τὸν «TZAK» τοῦ *Ἀλφόνσου Νετοντέ*. Εἶναι βέβαια ἔργο γιὰ μεγάλους καὶ μιὰ φορὰ, πρὸ 30 ἐτῶν, ὁ κ. Ξενόπουλος τὸ μετέφρασε, γιὰ τὴν ἐφημερίδα «Ἄστυ». Ἀλλὰ ὁ ἥλιος ὁ κ. Ξενόπουλος τὸ ξαναμεταφράζει

τώρα στὴ γλῶσσα μας καὶ συγχρόνως *τὸ διασκευάζει γιὰ παιδιά*. Ἔ, λοιπὸν θὰ ἰδῆτε, θὰ ἰδῆτε τί ἀξίζει ἓν' ἀριστούργημα τοῦ Ντωντὲ διασκευασμένο ἔτσι γιὰ τὴ διάπλαση». Καὶ θὰ μοῦ πῆτε στὸ τέλος ἂν ἡ διασκέδαση κι' ἡ περιέργεια τοῦ «περιπατετιόδους» συγκρίνεται μὲ τὴν πνευματικὴ ἀπόλαυση, μὲ τὴ συγκίνηση τοῦ καλλιτεχνικοῦ καὶ τοῦ ψυχολογικοῦ.

Προσθέτω ὅτι καὶ τὰ δυὸ αὐτὰ μυθιστορήματα τὰ ἔξοχα, τὸ καθένα στὸ εἶδος του, θὰ τὰ δημοσιεύσω πλοῦσια εἰκονογραφημένα. Τὸ πρῶτο μὲ τὶς ζωγραφιὲς ἑνὸς νέου— φυσικά, — εἰκονογράφου ἀπ' τοὺς καλυτέρους, τοῦ **Μπουτλέ**. Τὸ δεύτερο μὲ τὶς ζωγραφιὲς τοῦ παλιοῦ καὶ μεγάλου ἐκείνου **Μυρπάγκ**. Καὶ πάλι θὰ συγκρίνετε καὶ θὰ μοῦ πῆτε, ἂν ἔχω ἄδικο ποὺ μοῦ φαίνεται ὅτι, ὅτως ὅλα, κι' ἡ ζωγραφική... προστύχεψε λίγο στὶς ἡμέρες μας... Μεθαύριο, στὴν Προκήρυξη, θὰ σᾶς πῶ καὶ τὰ ἐπίλοιπα τῶν **Νέων** τοῦ 1926. Γιατὶ δὲν εἶναι μόνο αὐτά.

Μιὰ μικρὴ ἀδιαθεσία, τὴν τελευταία στιγμή, μὲ κάνει νἀναβάλω τ' ἀποτελέσματα τῶν Ἀσκήσεων, ποὺ τὰ ἑτοίμαζα γι' αὐτὸ τὸ φύλλο. Γιὰ τὸν ἴδιο λόγο δὲν θἀπαντήσω ἐκτενῶς σὲ πολλοὺς αὐτὴν ἑβδομάδα.

Ὦ, βέβαια ποὺ δὲ θὰ μᾶφινες, *Ρωβόρε*, μόλις μετὰ ἕνα χρόνο ποὺ εἶσαι συνδρομητής μου καὶ μόλις κατάλαβες «τί ἔχανες τόσον καιρὸ ποὺ δὲν ἤσουν»... Ἀλλὰ καὶ νὰ σοῦ περνοῦσε τέτοια ἰδέα μιὰ στιγμή, θὰ τὴν ἄφινες ἄμα μάθαινες ὅτι τοῦ χρόνου θὰ ἔχω Ντωντὲ καὶ Σανσέλ. Τί λές ἐκεῖ! Κι' οἱ πιό, πιὸ μεγάλοι θἀνάβαλλαν ἀκόμη γιὰ ἕνα χρόνο τὴν... ἀποστρατεία τους, κι' ὄχι μόνο, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ παραιτημένοι ἀπὸ χρόνια, ἄμα τὸ μάθουν θὰ ξαναγυρίσουν.

Καὶ γιατὶ νὰ μὴν εἶσαι περήφανη, *Εὔα*, καὶ νὰ μὴν τὸ λές, ὅτι ὅλοι πιὰ ἔμαθαν τὴν ἔγκριση τοῦ κομματιοῦ σου καὶ σὲ συνχαίρουν καὶ σὲ ρωτοῦν; Μ' αὐτὴ ἴσα ἴσα εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες χαρὲς ποὺ παρηγράνεις τὴν παιδικήν μου καὶ μάλιστα ἐγὼ λυποῦμαι ποὺ ὁ περιορισμένος χῶρος δὲν μοῦ ἐπιτρέπει νὰ σᾶς τὶς δίνω συχνότερα. Ἀλλά, θὰ πῆς, τὸ σπανιότερο καὶ τιμότερο. Σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ ὅσα λές καὶ κάνεις γι' ἀγάπη μου.

Ναί· μὰ ἐμένα ποὺ μᾶρέσουν καλύτερα τὰ παλιά; καὶ ποὺ στὸν κόκλο μου ὑπάρχουν ἀκόμα ἑκατοντάδες, χιλιάδες ἴσως παιδιά, ποὺ προτιμοῦν τὰ ἔργα αὐτὰ τῆς μεγάλης τέχνης καὶ δὲ δίνουν ἕνα «Χαρὶς Οἰκογένεια», ἕνα «Βράχο τῶν Γλάρων», ἕνα «Μικρὸ Λόρδο» καὶ καθεξῆς, γιὰ νὰ πάρουν ὅλους τοὺς Βίρν καὶ τοὺς Σανσὲλ τοῦ κόσμου;.. Γιὰ νὰ εὐχαριστήσω λοιπὸν κι' αὐτὰ τὰ παιδιὰ, καὶ τὸν ἑαυτό μου, διάλεξα, γιὰ δεύτερο μυθιστόρημα, ἕνα παλιὸ ἀριστούργημα ὅλως ὅλου ἀγνωστό σας: τὸν «TZAK» τοῦ *Ἀλφόνσου Νετοντέ*. Εἶναι βέβαια ἔργο γιὰ μεγάλους καὶ μιὰ φορὰ, πρὸ 30 ἐτῶν, ὁ κ. Ξενόπουλος τὸ μετέφρασε, γιὰ τὴν ἐφημερίδα «Ἄστυ». Ἀλλὰ ὁ ἥλιος ὁ κ. Ξενόπουλος τὸ ξαναμεταφράζει

ποὺ ἔχουμε, νὰ γράφουμε πράγματα ἠθικὰ καὶ ὠφέλιμα.

Ὡραίας Ἐπιστολὰς μοῦ ἐστείλαν αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα καὶ οἱ ἑξῆς: *Κώστας Ζεφύρης*, *Ἡρωϊκὴ Θέσσα*, *Νεφέλη*, *Ἄλκυστις*, *Τάνια*, *Γ. Σ. Δρακόπουλος*, *Συρανό*, *Ἀετὸς τῆς Σελαΐδος*, *Ἴον*, *Κάλχας*, *Μίνα Χρόνη*, *Ἑλληνικὴ Ἀναγέννησις*, *Δικέφαλος Χρυσαετός*, *Φουστανέλλα τοῦ 21*, *Θαλασσογέννητη* καὶ *Μάγισσα*.

Ἐξετέλεσα τὶς παραγγελίες των καὶ τοὺς εὐχαριστῶ ὅλους γιὰ τὰ καλὰ των λόγια, ξεπαθώματα, συμπληρώματα κτλ. Σ' ἐρωτήσεις καὶ ἀπορίες μερικῶν, θἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο ὅσο τὸ ἐπιτρέπει ὁ χῶρος.

Ἐκτὸς ἀπὸ ἐκείνων ποὺ ἀναφέρονται στὴ σημερινὴ Ἀλληλογραφία,—στὰς Ὡραίας Ἐπιστολὰς καὶ στοὺς Ἀσπασμούς,—ἔλαβα κομμάτια γιὰ τὴ Σ. Σ. καὶ τῶν ἑξῆς: *Ἑλληνικοῦ Ἰδεώδους*, *Φωτιᾶς*, *Χιονιοῦ*, *Βασίλισσας στὰ Κύματα*, *Σολάνζ*, *Ἀλακοῦ* καὶ *Βάλτερ τοῦ Τρομεροῦ*.—Ἂς περμένουν. Θὰ διαβαστοῦν καὶ θὰ κριθοῦν μὲ τὴ σειρά τους.

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἀπορρίπτονται: «Ὁ ναύτης καὶ ὁ «γεωργὸς» μετάφραση τῆς *Ἀθηναΐδος*. Καλή. ἀλλὰ τὸ ἀνέκδοτο πασίγνωστο. Τέχουν ὅλα τὰ παλιὰ Ἀνεγνωστικά. —«Θλιβερὴ βραδιὰ» τῆς *Πικρῆς Σκλαβιᾶς*. Ἔστειλε δυό, ἐνῷ ἐζήτησε ἕνα. Κι' αὐτὸ δὲν ἦταν τὸ καλύτερο.—«Τὸ κρυφὸ σκολειό» τῆς *Ἀγράμπελης*. Εἶναι ἐμπνευσμένο ἀπὸ γνωστὴ εἰκόνα "Ἕλληνος ζωγράφου· ἀλλὰ ἡ περιγραφὴ τῆς *Ἀγράμπελης* δὲν εἶναι ἀξία τοῦ θέματος. Τὸ κρυφὸ σκολειὸ τῆς Τουρκοκρατίας, ὅπου τὰ παιδιὰ τῶν πατέρων μας μᾶθαιναν λιγότερη γραμματικὴ καὶ περισσότερη ἑλληνικὴ ἱστορία καὶ φιλοπατρία, ἔπρεπε νὰ παρασταθῆ λογοτεχνικὰ μὲ τὶς γραμμὲς καὶ τὰ χρώματα ποὺ μᾶταξιρίσθηκε στὴν εἰκόνα του κι' ὁ ζωγράφος. Ἡ *Ἀγράμπελη* δὲν εἶχε στὴ διάθεσή της παρὰ μιὰ σιγκίνηση, ἕναν ἐνθουσιασμό. Δὲν ἤταν ἀρκετὰ γιὰ τὸ θέμα.—«Ἀχ, παιδί μου!» τοῦ *Ρομανεσκοῦ*. Τὰ ἴδια κι' αὐτό: κατώτερη τοῦ θέματος ἡ ἐκτέλεση. Δὲν σᾶς εἶπα νὰ μὴν πιάνατε τέτοια θέματα ποὺ ἀπαιτοῦν μεγάλους πιά, γυμνασμένους λογοτέχνες; Κοιτάξτε τοὺς καλύτερους τῆς Σελίδος μας. Κι' αὐτοὶ ἀκόμα τἀποφεύγουν.—«Ἡ Μαργούλα» τοῦ *Ἀλάθαντος*. Πολὺ μεγάλο, ἀτέλειωτο! Καὶ μὲ τόσο φιλὲ γραμματάκια, κουράσιγκα τόσο ἀπ' τὶς πρῶτες σελίδες, ποὺ εἶδα κι' ἔπαθα νὰ τὸ τελειώσω. Ἂν ἦταν πιὸ εὐανάγνωστο, θὰ μποροῦσα ἴσως νὰ τὸ συντομάψω καὶ νὰ τὸ ἐγκρίνω· γιατὶ ἔχει ὅμορφα μέρη. Μὰ ἔτσι, ποῦ νὰ βρῶ λογαριασμό;... Παιδιά μου, νὰ γράφετε καθαρά, μὲ μεγάλα γράμματα καὶ μὲ πολὺ μαῦρο μελάνι. Ἀλλοιώτικα ζαλίζομαι κι' ἄμα ζαλιστῶ διαβάζοντας, μοῦ φαίνονται ἄσχημα καὶ τὰ καλά.—«Ὁ Ἥρωϊσμός» τῆς *Γελασίνας*. Ἕνα ποιηματάκι πατριωτικό, ἀξιέπαινο γιὰ τὴν ἰδέα του, ἀλλὰ τόσο ἄτεχνο στὴ στιχουργία καὶ κάπου - κάπου στὴν ἔκφραση, ποὺ εἶναι ἀδύνατο νὰ δημοσιευθῆ. Μόνο τὸ πρῶτο τετράστιχο εἶναι καλεύτερο:

Τῆς Ἑλλάδος οἱ πατέρες
Μὲ αἰ' ἀτόφασι τρανή,
Ἀνυψώσανε σημαία
Σταυροφόρα γαλανή.

Ἔπειτα ἀλλάζει ὁ ρυθμός, πλεονάζουν οἱ συλλαβές, χαλοῦν τὰ πάντα:

Τάγκρι σὰν ταχυδρόμος
Ἔφευγε καὶ στολισμένος
Ἔλεγε στὶς ἔξω χῶρες
Νὰ μὴ χαθῆ τὸ μεγάλο Γένος.

—«Ὁ χειμώνας στὴν καλύβαν» τοῦ *Δαφνοστεφοῦς Ὀλυμπιονίκου*. Μικρὸ πεζό, ἄτεχνα γραμμένο καὶ πολὺ σάντοιμο. Ἡ σωντομία δὲν εἶναι παντοῦ καὶ πάντα ἀρετή. Ἡ περιγραφὴ αὐτὴ ἔπρεπε νἄταν λιγάκι ἐκτενέστερη. —Διάβασα καὶ μερικὰ ἄλλα ἀπορριπτέα, ἀλλὰ δὲν ἔχω τόπο νὰ μιλήσω σήμερα γι' αὐτά.

Ἔγκρίνονται: 16. «Ὁ Ἕωνημεριδοπόλης» τοῦ *Πλουτάρχου Νέμου*. Ἀληθινό, μὲ συντομία γραμμένο καὶ μὲ ἀνάπλεια. Ἔκδυσα μόνο τὴ «φρίκη», γιατὶ ἤταν ὑπερβολή. Λάθη μπορεῖ νὰ μᾶς κάνῃ ἕνας ωτωνὸς ἐφημεριδοπόλης, ὅταν τὸν ἀκούμε ἔξω, πρωΐ στὸ βορειά, ἀνῷ ἐμεῖς εἴμαστε ἀκόμη στὸ κρεββάτι. Ἀλλὰ δὲν εἶναι πιὰ καὶ κανένα φριχτὸ πρᾶγμα... "Ἀλλα εἶναι τὰ φριχτά! — 17. «Βόγγενεια», μετάφραση ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ, τοῦ *Ἀστερου Ἀράκη*. Χαρτιαμένα, καλουεταφρασμένο καὶ... ὄχι ἀπὸ τὰ πάρα πολὺ γνωστά.— 18. «Ἀπὸ τὰ χρόνια τοῦ σχολείου» τῆς *Λεπτῆς Μαργαρίτας*. Νόσιμο διηγηματάκι καὶ ταχυλὲ γραμμένο. Τὴ στεῖρη μόνο διόρθωσα. ("Ἀχ, αὐτὴ ἡ στεῖρη!..)—20. «Τόρσανὲ» τῆς *Γλυκειᾶς Πατρίδας*. Μικρό, δεκαπέντε μόνο ἀράδες, σὰν ἕνα πεζό, θλιβερό ποιηματάκι. Ὕφος, ὀρθογραφία, στεῖρη, τέλεια. Δὲν ἀτόρθωσα οὔτε κόμμα.—21. «Μαρίτσα», σονέττο τῆς *Σμύρνης*, στὸ θάνατο ἀγαπημένου μικροῦ κοριτσιοῦ. Γεμάτο αἰσθημα, πόνο ἀληθινό, μ' ἔκαμε νὰ παραβλέψω κάποιες στιχουργικὲς ἀνομαλίες. Ἤταν τἄλλος πάντων ἕνα κομμάτι ποὺ ἔπρεπε νὰ ἐγκριθῆ.— 22. «Μετὰ τὴν Καταστροφή». Ὅσαστο ὅπως ὅλα τὴς *Τριανταφυλλένας*. — 23. «Στὶς Φουρτούνες» τῆς *Φιλοσόφου*. Ποιηματάκι τεχνικά, φιλοσοφικὸ καὶ δοκιμένο.— 24. «Γοσμ

Στρίγγλαν (προηγουμένην δὲν ἔλαβα') **Ἡράκλειον**(Π. Πνεύματα καί' Ἀσκήσεις δμως μόνο κατὰ τοὺς δρους τοῦ προκηρυχθέντος διαγωνισμοῦ μπορεῖς νὰ στείλῃς') **Μελαγρὸ Σκαλιωτάκι** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ' βραβεῖον ἐστειλα') **Παλλάδα Ἀθηνᾶν** (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα') **Νικόλαον Δρόσον** (ἔλαβα' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ ὅσα γράφεις') **Δροσερὸ Λουλούδι** (αὐτὸ σοῦ ἐνέκρινα καὶ χαίρω πολύ') **Ἀργυρὼ Δ. Τσουβαλαδάκη** (ἄξιος κόπος! οἱ λύσεις γράφονται σὲ λεσόχαρτο' τί λέει ὁ Ὀδηγός;) **Αἱματοβαμμένην Δόξαν** (θὰ τοῦ τὸ πῶ· εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὶς ἐνέργειες') **Γελασίναν** (ἔστειλα 10 τετρ.) **Ζακὲτ** (ἔστειλα') **Γέρω-Δῆμον, Ξόλον Ἀπελέηητον, Τηλ. Ἰωαννίδην** κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν *3αν* **Νοεμβρίου**, θὰ ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 22ου Διαγωνισμοῦ. Αἱ λύσεις δοκιμαὶ μέχρι 7 Ἰανουαρίου]

723. *Δεξίγριφος*

Δέντρο καρπερὸ ἂν ἑνώσῃς
Μ' ὅ,τι δήποτε πού ζῇ,
Στὴ στιγμὴ θὰ φανερώσῃ
Πόλη ἀρχαία ἑλληνική.

Βασ. Δημ. Παπαιωάννου-τσούλος

724. *Συλλαβόγριφος*

Φωνῆεν πού δασύνεται
Μὲ ρώγα μόνη ἑνώνω
Κι' ἕνα ζωάκι γίνεται
Πού τὸ κατατροπώνω.

Ἑλληνικὸν Ἰδεῶδες

725. *Στοιχειόγριφος*

Ὁλάκερο, εἶμαι μέρος
Ἀπ' ἁπλο ἀρχαϊκό.
Μὰ καὶ χωρὶς κεφάλι
Μέρος θὰ εἶμαι πάλι...
Ὑγρὸ καὶ νοσηρό.

Χαουμάκι

726. *Μεταγραμματισμός*

Ὄνομα χαϊδευτικό,
Γυναικεῖο, πολὺ κοινό.
Πόρε ὁποιανοῦ νὰ τόχῃ,
Ἀλλαξέ της τὸ κεφάλι
Καὶ τὴν κάνεις μέγα Κράτος
Στὴν Ἀσία τὴ μεγάλη.

Λαμπρὸς Ἥλιος

727. *Μωσαϊκὸν*

Ροδανὸς καὶ Πηνειός,
Ἄρνος, Βόλγας, Ἀλφειός,
Ἀπὸ ἕνα των δανείζουν
Κι' ἄλλον ἕνα σχηματίζουν.

Γαλοξίας

728. *Ψαρονόκηαλον*

* * * *
* * * *
* * * *
* * * * * * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * *

Νάγκικατασταθοῦν οἱ ἀστερίσκοι διὰ γραμμάτων ὥστε νὰ ἀναγινώσκονται κατὰ σειράν: Μέρος τοῦ ἄνθους, φυτὸν ἐξωτικόν, εἶδος στέμματος, ἐξάρτημα ἁμάξης, Τιτανίς, ὀρυκτόν, πτηνὸν ἁρπακτικόν, ἐξάρτημα ἁμάξης.

Σάνθιππος

729. *Ἐπιγραφή*

ΠΡΑ
ΟΑΓΟΚ
ΤΡΑΙΑ
ΕΑΠΛΑ

Ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις.

Ἄστιν Καμέλια

730. *Ποικίλη Ἀκροστιχίς*

Τὸ πρῶτον γράμμα τῆς πρώτης τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων, τὸ δεύτερον τῆς δευτέρας, τὸ τρίτον τῆς τρίτης καὶ οὕτω καθεξῆς, ἀποτελοῦν μεγάλην πόλιν τῆς Ἰταλίας:

1, Πόλις τῆς Γαλλίας· 2, Σιδηρουργικὸν καὶ ξυλουργικὸν ἐργαλεῖον· 3. Χρήσιμον ἔντομον· 4, Νῆσος τοῦ Σαρωνικοῦ· 5, Ἄλλη γειτονικὴ νῆσος· 6, Ποταμὸς τῆς Γαλλίας· 7. Σπλάγχνον.

Φαίδων Α. Ἀλεξανδρίδης

731. *Ἐλλιποσύμφωνον*

αε-ο-αο-ομ-ι' ο-ο-ιμο

Ποτισμένη Ψυχή

732. *Γρῖφος*

Ὄνου Σκιά		Σίφος
Ὄρνις χρυσοτόκος	t T	Σπάθη
Λύκος καὶ Ἀλώπηξ		Ἀκόντιον

Σμύρνη

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

733. *Arithmétique en mots*

Tout ce qu'on boit — Tout ce qui frappe l'oreille = Lieu couvert d'arbres + (La petite île — voyelle =) On le tire au sort.

Total: Poéte Français classique.

Τριανταφυλλένια

734. *Epigraphe*

PEQULASSME
IRUOEMSAOS
ERIRNAEPUS

Ἐλεύθερο Πουλί

ΑΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλλ. 34

513. Μυσία (μῦς, ἴα.) — 514. Κούβα - κλούβα. — 515. Πάργα-Πράγα. — 516. Ἡ δίκη.

517. ΙΚΑΡΟΣ
ΚΥΡΟΣ
ΑΡΧΗ
ΡΟΗ
ΟΣ
Σ

518. ΚΩΣ
ΩΜΟΣ
ΣΟΛΩΝ
ΣΩΜΑ
ΝΑΙ

519. ΥΑΚΙΝΘΟΣ ('Αθανάσιος, κύκνος, Ἰκόνιον, Νίκαια, Θάσος, Ὄσσα, Σκυθία.) — 520. ΑΝΩΦΕΛΗΣ (ἀνέμος, νάνος, φῶς, λόφος, ἡμέρα, ἄλλος, ἀσχήμια, φευστόν.)—521. Εὐπορούντα μὴ ὑπερήφανον εἶναι· ἀπορούντα μὴ ταπεινοῦσθαι.—522. *Ὁ Ὅμηρος ἦτο ποιητὴς ἐπικός* (ὦ ὁμοι Ρῶσσοι, τὸ ποιεῖ τίς, ἐπὶ Κῶς.) — 523. Chateaubriand (Chateau, Briand.) — 524-528 Par M: mouche, miel, âme, comme, amie.

ΟΙ ΑΛΛΑΣΣΟΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ δηλώνουν ἀμέσως τὴν νέαν των διεύθυνσιν εἰς τὸ γραφεῖον μας, ἀποστέλλοντες καὶ δραχμ. 5 διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῆς νέας ταινίας. Ἄλλως δὲν εὐθυνόμεθα διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν φυλλαδίων των.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ὅσο 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλᾶ στοιχεῖα δρ. 6 (τὸ ἐλάχιστον τίμημα.) Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις, μὲ πλάγια δὲ στοιχεῖα λεπ. 70 καὶ μὲ κεφαλαῖα δραχ. 1. Ὁ χαρακτὴρ στίχος δραχμὰς 3.
Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

(ΚΕ'—1264)

Παρατείνω τὸν (ΚΕ' - 1074) διαγωνισμὸ ἐπὶ μῆνα. Περιμένω.
ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΟ

(ΚΕ'—1265)

Ἀγαπημένη μου ΓΚΕΜΠΟΥΡΓ., Φιλιὰ ἀπ' τὴν Ἀθήνα. Πάντα σᾶς θυμοῦμαι. Πόσο λαχταρῶ τὴ συντροφιά σας!! Τί κάνει ἡ Μυτιλήνη; Μὲ θυμᾶται; καὶ ὁ Τιτίκος; Χαιρετίσματα σ' ὅλους. ΤΑΝΙΑ

(ΚΕ'—1266)

ΑΡΣΕΝΑΟΥΕΝ, βραβεῖο βλέφθη· θερμὰ εὐχαριστῶ. ΠΑΛΙΑΤΣΟΙ, πολλὰ εὐχαριστῶ γιὰ βραβεῖο. Περιμένω. Ταχ)κα ἐστάλησαν. ΤΑΝΙΑ

(ΚΕ'—1267)

ΜΑΥΡΗ ΣΚΙΑ, ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΡΟΥΣΣΑΚΗ, ΠΕΤΑΛΟΝ ΚΡΙΝΟΥ, ΕΑΠΙΔΟΠΛΕΚΤΗ ΠΟΡΟΥΓΑ, Στοὺς διαγωνισμοὺς σας ἔστειλα. ΤΑΝΙΑ

(ΚΕ'—1268)

Ξανθὴ Νεράϊδα, ἔστειλα εἰς τὴν Δ)σι ποὺ μοῦ εἶχες γράψει. Ἔλαβες; *Σολάνζ*

(ΚΕ'—1269)

Πρωτοπαίνοντας, ἀλλὰ ἀργά, στὸ σαλονάκι σας, χαιρετῶ ὅλα τὰ Διαπλασόπουλα. ΚΥΜΑ ΘΕΡΜΑ·Ι·ΚΟΥ

(ΚΕ'—1270)

Ἀπάχη, καλὰ σὲ λέγει ὁ "Ὑμνος" μᾶς γιόμισες μυῆγες, καθίμενε. ΚΥΜΑ ΘΕΡΜΑ·Ι·ΚΟΥ

(ΚΕ'—1271)

ΟΘΕΝ, βλέπω πὼς κοιμήθηκες! Καλὸν ὕπνον λοιπόν. *Σολάνζ*

(ΚΕ'—1272)

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ «ΜΑΥΡΗ ΣΚΙΑ»

ΤΖΕΝΝΥ, ΚΡΙΝΑΚΙ, ΒΙΟΛΕΤΙΝΗ ΑΣΤΡΑΠΗ, ΜΕΛΙΣΣΑ, ΠΟΝΟΥ ΔΑΚΡΥ, ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΟ, ΔΟΝ ΖΟΥΑΝ (ὄχι δυὸ φορὲς τὰ ἴδιο ψευδώνυμο). ΚΡΙΝΕ (ναί, στοὺς λίγο γνωστοὺς ἀπαντᾶμε ταχυδρομικῶς), ΜΑΡΒΕΑ, λάβαμε τὸ ψηφοδέλτιόν σας καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμε θερμά.

(ΚΕ'—1273)

Εἰσερχόμενος εἰς τὸν Διαπλασιακὸν κόσμον, χαιρετῶ ὅλους μὲ ἐγκάρδιον χαιρετισμόν· ἰδιαιτέρως τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν «Φαρασῶ» καὶ «Ὁμορφων Ντολόρων». —ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΑΡΤΑΞΕΡΞΗΣ»

(ΚΕ'—1274)

Ἀρχηγὲ τῶν «Φαρασῶ», κάθησε ἥσυχα, διὰ νὰ μὴ λάβῃς γράμμα ἀπὸ τὸν πατέρα μου τὸν... Δαρεῖον.
«ΑΡΤΑΞΕΡΞΗΣ»

(ΚΕ'—1275)

ΣΥΛΛΟΓΟΣ "Η ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΙΣ,, ΙΟΥ ΜΕΓΑΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Ἀγράφων Καρτῶν. Βραβεῖα 4 ἐκλεκτότατα. 2 Μῆνες. Συμμετοχὴ Δι-δραχμος. Ἀρσὲν-Λουπὲν, Μαύρη Σκιά, Μικρόκοσμε, Παλιάτσοι, Πιεριστοι, Κομήτη, Διαπλασόπουλα, Διαπλασοπούλες, στείλατε. Ἐπὶ τῶν διαγωνισμῶν
ΟΝΕΙΡΟΠΟΛΟΣ ΨΥΧΗ

(ΚΕ'—1276)

Τάνια, σοῦγραψα· γιατὶ δὲν ἀπήντησες; Ἀργυρᾶ Σελήνη, Θέλμα, Στρίγλα, στέλνω μὲ χαρά.— *Ἀλκηστις*

(ΚΕ'—1277)

Κυπλαμά, ἔλαβα· εὐχαριστῶ. *Ἀριστοκράτισσα*, δέχομαι ἀγνοῦ Δ)σιν. *Στρίγγλα*

(ΚΕ'—1278)

ΝΟΡΙΑ, ἐλήφθη. Οὐδεμίαν ἀπολύτως ἐπιστολὴν ἔστειλα. Γράψε μου, παρακαλῶ λεπτομερῶς τί περιείχε. ἡ στεῖλε τὴν. Περιμένω. ΜΥΓΑΛΙΔΗ

(ΚΕ'—1279)

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΣΠΙΣ ΠΑΠΑΡΟΥΝΕΣ, εἶμαι κατενθουσιασμένη ἀπ' τὴ γνωριμία σου. ΤΑΝΙΑ

(ΚΕ'—1280)

ΠΑΙΔΙΑ, ἡ διεύθυνσις τῆς ΤΑΝΙΑΣ ἀλλάζει. Στέλνετε: ΘΑΛΕΙΑΝ ΒΟΡΑΖΑΝΗ, Ξενοδοχεῖον Κρυστάλ, Ἀμαρούσιον (Ἀττικῆς).

(ΚΕ'—1281)

ΕΛΕΥΘΕΡΙΕ ΡΟΥΣΣΑΚΗ, γιὰ βραβεῖο εὐχαριστῶ θερμά. Ταχύδρ. ἔστειλα. Περιμένω. ΤΑΝΙΑ

(ΚΕ'—1282)

ΓΚΕΜΠΟΥΡΓ, ἀγαπημένη μου ἀδελφούλα, πάντα σᾶς θυμᾶμαι. Πότε θὰ ξαναγυρίσω ὅρα γε... Καὶ δμως τὸ ἐπιθυμῶ τόσο... Στὸ σπίτι φιλιά. Τὸ Λεφάκι εἶναι καλά; καὶ ὁ Τιτίκος μᾶς θυμᾶται; Μ' ἀτέλειωτη ἀγάπη ΤΑΝΙΑ

(ΚΒ'—1283)

Ἀλληλογραφῶ μὲ ὅλα τὰ εὐγενικὰ Διαπλασόπουλα καὶ Διαπλασοπούλες. Δ)σις: (ΚΕ—1087). *Περιμένοντας:* *Ἀτρόμητος Ἑλληνόπαις*

(ΚΒ'—1284)

Ἀπὸ ὅλα τὰ Διαπλασόπουλα περιμένω ἕνα τετραδάκι. Δ)σις: Ἀσιωνιστί, Ἡροδότου 17-Α Ἀθήνας.—ΑΡΙΣΜΑΡΙ

(ΚΒ'—1285)

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΜΑΣ

Ἔνεκα ὀλιγοστῶν ἀπαντήσεων, βραβεῦομεν ΑΡΓΥΡΑΝ ΣΕΛΗΝΗΝ. Τοὺς ὀλιγοστοὺς στείλαντας ὑπερευχαριστοῦμεν. ΡΟΔΑΛΗ ΑΥΓΟΥΔΑ
ΜΙΚΡΗ ΕΠΑΡΧΙΩΤΙΣΣΑ

(ΚΕ'—1286)

Χά! χά! *Ὁμοσπονδία «Σταχτιοῦ Γαντιοῦ»*, τὶς ἀνακαλυμμένες ἀναλαλύπτεις. Χά! χά; PENE

(ΚΕ'—1287)

ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΕΥΑ»

Πρῶτος πρωτότυπος διαγωνισμὸς πρὸς μαλακοποίησιν τοῦ κοιμήματος τοῦ Ἄλκη Φλόρα «Ο ΚΥΚΝΟΣ» (φύλ. 130ον, Σ.Σ.Σ.)

Περιμένομε ἀπὸ ὅλους τοὺς μικροὺς συνθέτας καὶ συνθέτριες τοῦ κέκλου μας. Γιὰ τὰ βραβεῖα βασισθῆτε στὸ γοῦστο μας. Συμμετοχὴ μονόδραχμη Προθεσμία δίμηνη. Δ)σις (ΚΕ—1129).
Ἡ τῶν Διαγωνισμῶν ΓΙΟΥ—ΓΙΟΥ

(ΚΕ'—1288)

«ΣΥΝΑΕΔΕΜΕΝΟΙ ΚΡΙΚΟΙ»

Πρωτοπαίνοντες στὸ Διαπλασόκοσμο, χαιρετοῦμεν ὅλους, ἰδιαιτέρως τὸν ἀγαπητὸν Σύλλογον «Φαρασῶ».—*Μικρὴ Ἰνδοπούλα, Ὡραία Ἰνδοπούλα, Ἀγνὴ Σουζάνα, Κόρη τῶν Ὀνείρων, Χρυσίζουσα Δίνουλα.*

(ΚΒ'—1289)

Μαραγαρτοφόνια, *Ἠλιοστάλαχτη:* Τετραδάκια σας ἄμετρη χαρὰ μοῦδοσαν... Μὰ σύστασή σας;—ΑΘΑΜΑΣ

(ΚΕ—1290)

Εἰς ἀνταπόδοσιν ἀποκαλύπτομεν τὸν Νέον Δημοκράτην· εἶναι ὁ Β Μαραμπίλιας.
Ὁμοσπονδία «Σταχτιοῦ Γαντιοῦ»

(ΚΒ'—1291)

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ «ΝΙΡΒΑΝΑΣ» (ΚΑΡΤΩΝ)

Προθεσμία δίμηνος. Συμμετοχὴ δίδραχμος. Βραβεῖα: Τηλεσκόπιον, Μαγνὶ, Διάπλασις 1922, Διάπλασις 1923, Διάπλασις 1924. Δ)σις: (ΚΕ'—689). Περιμένω ἀπ' ὅλους. ΝΙΡΒΑΝΑ

Νέος Τιμοκατάλογος

ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς *Α' Περιόδου* (1879—1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς πέντε: 7ος, 12ος, 14ος, 18ος, καὶ 19ος. Ἕκαστος τόμος δρ. *25*, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δραχ. *26,50* διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δραχ. *32* διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς *Β' Περιόδου* (1894 — 1924) ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 31 ἐν ὅλῳ. Ἕκαστος τόμος ἄρραφος, δρ. *70* καὶ ραμμένος δρ. *75*. Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμάς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δραχ. *2* ὁ ἄρραφος καὶ δρ. *6,50*, ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρ. *13,50* — εἴτε ἄρραφος εἴτε ραμμένος.

Τύποις Π. Γ. ΜΑΚΡΗ καὶ Σία — Σοφοκλέους 8